

תזכיר חוק

1. שם החוק המוצע

הצעת חוק בנק ישראל, התשס"ט-2009

2. מטרת החוק המוצע והצורך בו

נושא חקיקת חוק חדש לבנק ישראל עולה ויורד לפרקים בסדר היום הציבורי מאז ראשית שנות ה-90. בדצמבר 1997 מינה ראש הממשלה דאז, מר בנימין נתניהו, ועדה ציבורית בראשות שופט בית המשפט העליון דב לוין ז"ל (להלן – ועדת לוין), אשר הורכבה ממומחים ואנשי מקצוע בעלי מוניטין, במטרה לבחון את השינויים הנדרשים בחוק בנק ישראל, וזו המליצה, לאחר בחינה מעמיקה של הנושא, כולל ביצוע השוואות בין מדינות, על שינויים התואמים את הסטנדרטים הבינלאומיים בחקיקת בנקים מרכזיים. המלצות הועדה לא הבשילו, בזמנו, לכדי חוק, ואולם הצורך שהוכר בחקיקה חדשה לא פג.

חוק זה בא להחליף את חוק בנק ישראל הקיים, שנחקק בשנת 1954, במטרה להתאימו למציאות הכלכלית הנוכחית. בשני העשורים האחרונים נערכו רפורמות משמעותיות ביותר בחקיקת הבנקים המרכזיים במספר רב של מדינות, והושם דגש על עצמאותם של הבנקים המרכזיים, ובעיקר על אי תלותם במערכת הפוליטית, וכן על יעדיהם הרצויים.

השינויים העיקריים בחקיקה של הבנקים המרכזיים שנעשו במספר רב של מדינות, כמו גם אלה הבאים לידי ביטוי בהמלצות ועדת לוין, הינם קביעה בחוק שהיעד העיקרי של הבנק המרכזי הוא השגה ושמירה על יציבות מחירים וחיזוק עצמאותו מכוח חוק של הבנק המרכזי בקביעת הכלים להגשמת היעדים ודרך הפעלתם. זאת, על סמך ההכרה, בארץ ובעולם, שהתחזקה במהלך השנים, בפרט משנות השמונים של המאה העשרים – בהסתמך על מחקרים עיוניים מחד ועל הניסיון המעשי מאידך - כי יציבות מחירים הכרחית לשם השגת יעדים חשובים כצמיחה בת-קיימא ורמה גבוהה של השקעות ותעסוקה לאורך זמן. עוד התבססה ההכרה שמדיניות מוניטרית הינה הכלי היעיל ביותר להשפעה על קצב האינפלציה ולהשגת יציבות מחירים. נמצא גם קשר חיובי וברור בין מידת עצמאותם של בנקים מרכזיים בעולם לבין מידת ההצלחה של מדינות רבות בהורדת האינפלציה ושמירתה ברמה נמוכה ויציבה.

הניסיון שנצבר מאז פרוץ המשבר הפיננסי העולמי בשנת 2007, מוכיח כי לבנק מרכזי עצמאי, המצויד בכלי מדיניות נאותים, אותם הוא מוסמך להפעיל לפי שיקול דעתו הבלעדי, יתרון ברור גם בתחום היציבות הפיננסית והוא עשוי לשמש זרוע חיונית המסייעת ותומכת במדיניות הממשלה בתחום זה.

החוק כולל מנגנונים לבקרה ציבורית ופנימית, על מנת להבטיח שעצמאות הבנק המרכזי תלווה באחריות, דיווחיות (accountability) ושקיפות כלפי הרשות המבצעת, הרשות המחוקקת והציבור.

ההצעה גובשה על ידי משרד האוצר ובנק ישראל בשיתוף עם משרד ראש הממשלה ומשרד המשפטים.

3. עיקרי הוראות החוק המוצע

(1) ייקבעו מטרותיו של בנק ישראל כשהמטרה המרכזית היא שמירה על יציבות מחירים, ומטרותיו הנוספות – תמיכה במטרות אחרות של המדיניות הכלכלית של הממשלה, בתנאי שלא תהיה בכך פגיעה בהשגת יציבות מחירים לאורך זמן; מטרה נוספת היא תמיכה ביציבות המערכת הפיננסית ובפעילותה הסדירה.

(2) ייקבעו תפקידיו של בנק ישראל, וביניהם ניהול המדיניות המוניטרית, ניהול יתרות מטבע החוץ של המדינה, תמיכה בפעילות הסדירה של שוק מטבע החוץ, הסדרת מערכות התשלומים במשק, הנפקת מטבע וקיום הפיקוח וההסדרה של המערכת הבנקאית.

(3) ייקבע העקרון של עצמאות בנק ישראל בבחירת הפעולות לביצוע המדיניות ובהפעלת סמכויותיו לשם השגת מטרותיו ומילוי תפקידיו.

(4) ייקבע כי הנגיד, אשר ימונה בידי נשיא המדינה לפי המלצת הממשלה, ינהל את הבנק, יכהן כיושב ראש הועדה המוניטרית וכחבר המועצה המינהלית, וכן ישמש יועץ לממשלה בעניינים כלכליים.

(5) תיקבע המסגרת לקבלת החלטות בבנק:

(א) החלטות בנושאים המוניטריים, לרבות מעקב אחר ביצוע המדיניות, והחלטות על הפעולות שעל הבנק לנקוט להשגת מטרותיו יתקבלו במסגרת ועדה מוניטרית בת שישה חברים: הנגיד, המשנה לנגיד, עובד הבנק ושלושה חברים מקרב הציבור.

(ב) החלטות בנושאים הניהוליים, לרבות אישור תכניות העבודה, התקציב, הדוחות הכספיים, מבנה השכר וההעסקה של בנק ישראל יתקבלו במסגרת מועצה מינהלית בת שבעה חברים: חמישה חברים מקרב הציבור, הנגיד והמשנה לנגיד. כמו כן, תוקם ועדת ביקורת שתורכב אך ורק מחברים מקרב הציבור המכהנים במועצה המינהלית.

לחברים מקרב הציבור בועדה המוניטרית ובמועצה המינהלית ימונו אנשים נטולי זיקה לממשלה ונקיים מניגודי עניינים.

- (6) ייקבע כי הבנק יהיה רשאי לבצע את כל הפעולות שייראו לו דרושות לשם השגת מטרותיו ומילוי תפקידיו לפי החוק, לרבות פעולות בשוקי ההון, הכספים ומטבע החוץ; מתן אשראי לתאגידים בנקאיים וקבלת פקדונות מהם, בשגרה; וכן פעולות פיננסיות, לרבות מתן אשראי לתאגידים בנקאיים ולגופים פיננסיים אחרים בנסיבות מיוחדות, שבהן קיים חשש ליציבות המערכת הפיננסית או לפעילותה הסדירה.
- (7) יוסדר נושא עדיפות הבטחונות שניתנים לבנק ישראל להבטחת אשראי.
- (8) הנגיד יוסמך לתת הוראות בענין נכסים נזילים שעל התאגידים הבנקאיים להחזיק.
- (9) לשם השגת מטרות הבנק ולביצוע תפקידיו יוסמך הנגיד לדרוש מידע הנוגע לכלל הגופים הפיננסיים, כאשר דרישה לענין מידע על גוף מפוקח תופנה תחילה לרשות הפיקוח הרלוונטית; כן יוסמך הנגיד להוציא צו הדורש מידע מכל אדם לגבי עסקאות במטבע חוץ, עם תושב חוץ או מחוץ לישראל.
- (10) במסגרת תפקיד הבנק לנהל את יתרות מטבע החוץ של המדינה, תוסמך הועדה המוניטרית, באישור שר האוצר, לקבוע את השינויים בעקרונות שעל פיהם תיקבע הרמה הרצויה של יתרות מטבע החוץ לטווח ארוך, ובהתייעצות עם שר האוצר תקבע הועדה את הקווים המנחים למדיניות ההשקאות של יתרות אלה.
- (11) ייקבעו סמכויות הבנק לגבי הנפקת מטבע, והנגיד יוסמך לקבוע כללים לצורך הפעלתה הסדירה של מערכת המטבע.
- (12) ייקבע כי הבנק יהיה הבנקאי היחיד של הממשלה לענין פעילותה הבנקאית במטבע ישראלי, למעט שירותים שייקבעו בהסכם שבין הנגיד ושר האוצר, לשם ניהול החוב והפעילות הפיסקאלית של הממשלה בלבד.
- (13) ייקבע כי הממשלה לא תהיה רשאית לקבל הלוואות מהבנק, למעט מקדמות ארעיות.
- (14) הבנק יוסמך לנהל חשבונות עבור תאגידים בנקאיים ועבור גופים פיננסיים אחרים.
- (15) ייקבע כי בנסיבות מיוחדות, תהיה הממשלה רשאית, בהתייעצות עם הנגיד, לקבוע בצו, לתקופה מוגבלת, כי עסקאות מסוימות במטבע חוץ, עם תושב חוץ או מחוץ לישראל תהיינה אסורות.
- (16) ייקבע כי, ככלל, שער החליפין של המטבע למטבע חוץ ייקבע בשוק מטבע חוץ, ואולם הממשלה תהיה רשאית, בהתייעצות עם הנגיד, לקבוע דרך אחרת לקביעתו, ותיקבע סמכות הבנק להחליט על התערבות במסחר בשוק מטבע החוץ, וזאת לשם השגת מטרותיו ומילוי תפקידיו.

(17) במסגרת עקרון השקיפות, ייקבעו דיווחים שעל הבנק יהיה להגיש – דיווח שנתי על מצב המשק, דיווח תקופתי על המדיניות המוניטרית, דין וחשבון כספי ודיווחים נוספים לפי דרישת הממשלה או ועדת הכספים של הכנסת.

(18) הנגיד יוסמך להטיל עיצומים בשל הפרות של הוראות החוק, וייקבעו עבירות ועונשים.

(19) ייקבע כי הבנק הוא גוף מבוקר לפי חוק מבקר המדינה.

(20) תיקבע חובת סודיות על מידע שמתקבל לפי החוק.

(21) ייקבעו הוראות לענין הגבלות לאחר פרישה של מי ששירת בבנק.

(22) ייקבע כי הבנק ייצג את המדינה בכל ענין הנוגע לחברות בקרן המטבע הבינלאומית ובמוסדות כספיים בינלאומיים אחרים שנקבעו בחוק.

(23) יתוקנו הוראות בפקודת הבנקאות:

(א) ההוראות בענין עדיפות הבטחונות להבטחת אשראי יוחלו גם על אשראי לפי סעיף 8 ;

(ב) בסעיף 8(א) ייקבע כי הפעולות שרשאי הנגיד לעשות לפי סעיף זה תהיינה טעונות אישור הועדה המוניטרית תחת אישור הממשלה ;

(ג) בסעיף 15א2, ייקבע כי המפקח רשאי להעביר מידע ומסמכים לידי עובד בנק ישראל שאינו עובד הפיקוח על הבנקים, בדומה לאפשרות של העברת חומר כאמור לגופים האחרים.

(24) יתוקן חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981, כך שייקבע כי המפקח על הביטוח רשאי להעביר מידע ומסמכים גם לידי עובד בנק ישראל שאינו עובד הפיקוח על הבנקים.

(25) יתוקן חוק יסודות התקציב על מנת להתאים את ההוראות להוראות המיוחדות בענין קביעת שכר שנקבעו בחוק.

(26) יתוקן חוק מערכות תשלומים כך שההוראות בענין עדיפות הבטחונות להבטחת אשראי יוחלו גם על אשראי לפי סעיף 16 לחוק זה.

(27) יתוקן חוק מילווה קצר מועד על מנת להתאימו לחוק החדש.

(28) יבוטלו חוק בנק ישראל הקיים וחוק הפיקוח על המטבע, שהוראות בנושא זה שולבו בחוק זה.

(29) תיקבע הוראת מעבר לענין המשך כהונתם של הנגיד והמשנים לנגיד שכיהנו ערב יום התחילה ולענין תנאי שכרם וקיצבתם ; לענין מינוי החברים מקרב הציבור בוועדה

ובמועצה; ולענין הסמכויות שהוקנו בחוק לועדה ולמועצה, אם לא ימונו במועד כניסת החוק לתוקף.

תזכיר חוק בנק ישראל, התשס"ט-2009

פרק א': פרשנות

- הגדרות
1. בחוק זה –
- "גוף פיננסי" – אחד מאלה:
- (1) תאגיד בנקאי;
 - (2) קופת גמל או חברה מנהלת כהגדרתן בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005¹;
 - (3) מבטח כמשמעותו בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981²;
 - (4) קרן להשקעות משותפות בנאמנות כהגדרתה בחוק השקעות משותפות בנאמנות, התשנ"ד-1994³;
 - (5) מנהל תיקים כהגדרתו בחוק הסדרת העיסוק בייעוץ השקעות, בשיווק השקעות ובניהול תיקי השקעות, התשנ"ה-1995⁴;
 - (6) חבר בורסה בהתאם לתקנון הבורסה כמשמעותו בסעיף 46 לחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968⁵ (להלן – חוק ניירות ערך);
 - (7) מסלקה כהגדרתה בסעיף 50א לחוק ניירות ערך;
 - (8) חברת הדואר בנותנה את השירותים הכספיים מטעם חברת הבת, כמשמעותה בסעיף 88יא לחוק הדואר, התשמ"ו-1986⁶;
 - (9) גוף אחר המספק שירותים פיננסיים, שקבע הנגיד, בצו, באישור הועדה.

"הועדה" – הועדה המוניטרית שהוקמה לפי סעיף 17;

"הועדה הציבורית" – הועדה הציבורית שהוקמה לפי סעיף 31;

"המועצה" – המועצה המינהלית שהוקמה לפי סעיף 21;

"הנגיד" – נגיד הבנק שנתמנה לפי סעיף 8;

1. ס"ח התשס"ה, עמ' 767.

2. ס"ח התשמ"א, עמ' 208.

3. ס"ח התשנ"ד, עמ' 308.

4. ס"ח התשנ"ה, עמ' 416; התשס"ה, עמ' 830.

5. ס"ח התשכ"ח, עמ' 234.

6. ס"ח התשמ"ו, עמ' 79.

"זיקה אישית, עסקית או פוליטית" – כמשמעותה בחוק החברות הממשלתיות, התשל"ה-1975⁷ (להלן – חוק החברות הממשלתיות), ולענין זה יחולו הוראות סעיף 18 לחוק החברות הממשלתיות;

"יציבות מחירים לאורך זמן" – מצב שבו צפוי, על בסיס המדיניות המוניטרית שקבעה הועדה, ששיעור האינפלציה יהיה בתחום יציבות המחירים שנקבע כאמור בסעיף 3(ב), תוך תקופה של עד שנתיים;

"מטבע" – כאמור בסעיף 1 לחוק מטבע השקל החדש, התשמ"ה-1985⁸;

"מטבע חוץ" – שטרי כסף או מעות שהם הילך חוקי במדינה כלשהי ואינם הילך חוקי בישראל;

"נושא משרה בתאגיד" – דירקטור, מנהל פעיל בתאגיד, שותף, למעט שותף מוגבל, או בעל תפקיד אחר האחראי מטעם התאגיד על התחום שבו בוצעה הפרה לפי סעיף 55 (א) או על התחום שבו בוצעה עבירה לפי סעיף 56.

"קרוב" של אדם – כל אחד מאלה:

- (1) בן זוג, אח, הורה, הורי הורה, צאצא, צאצא של בן זוג או בן זוג של כל אחד מאלה;
- (2) תאגיד שאותו אדם או מי מהמנויים בפסקה (1) נושא משרה או בעל ענין בו; לענין זה, "בעל ענין" – כהגדרתו בחוק ניירות ערך, ולגבי תאגיד שאינו חברה – אף מי שאילו התאגיד היה חברה היה נחשב כבעל עניין בה;

"רשות פיקוח" – כל אחת מאלה, לגבי הגופים הפיננסיים המפוקחים על ידה:

- (1) המפקח על הבנקים;
- (2) הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון במשרד האוצר;
- (3) רשות ניירות ערך כמשמעותה בסעיף 2 לחוק ניירות ערך;
- (4) כל רשות אחרת בישראל שהוקנו לה בחוק סמכויות פיקוח על גוף פיננסי.

⁷ ס"ח התשל"ה, עמ' 132.

⁸ . ס"ח התשמ"ה, עמ' 216.

“תאגיד בנקאי” - כהגדרתו בחוק הבנקאות (רישוי), התשמ”א-1981⁹ (להלן – חוק הבנקאות (רישוי)), לרבות תאגיד עזר כהגדרתו באותו חוק.

פרק ב': בנק ישראל, מטרותיו, תפקידיו ועצמאותו

2. בנק ישראל, מעמדו ומקום מושבו
- (א) בנק ישראל הוא תאגיד כשר לכל חובה, זכות ופעולה משפטית (להלן - הבנק).
- (ב) מטרות הבנק, תפקידיו והנהלתו יהיו לפי הקבוע בחוק זה.
- (ג) מקום מושבו של הבנק יהיה בירושלים, והוא רשאי לפתוח סניפים בכל מקום אחר.
3. מטרותיו של הבנק
- (א) מטרותיו של הבנק יהיו:
- (1) לשמור על יציבות מחירים, וזאת כמטרה מרכזית;
- (2) לתמוך במטרות אחרות של המדיניות הכלכלית של הממשלה, במיוחד צמיחה ותעסוקה, בתנאי שלדעת הועדה לא תהיה בכך פגיעה בהשגת יציבות המחירים לאורך זמן.
- (3) לתמוך ביציבותה של המערכת הפיננסית ובפעילותה הסדירה.
- (ב) הממשלה, בהתייעצות עם הנגיד, תקבע את תחום יציבות המחירים לענין סעיף קטן (א)(1).
4. תפקידיו של הבנק
- (1) תפקידיו של הבנק יהיו:
- (1) לנהל את המדיניות המוניטרית;
- (2) להחזיק ולנהל את יתרות מטבע החוץ של המדינה;
- (3) לתמוך בפעילות הסדירה של שוק מטבע החוץ בישראל;
- (4) לשמש בנקאי של הממשלה;

⁹ . ס”ח התשמ”א, עמ’ 232.

(5) להסדיר את מערכות התשלומים והסליקה במשק במטרה להבטיח את יעילותם ויציבותם, לרבות בהתאם לחוק מערכות תשלומים, התשס"ח-102008;

(6) להנפיק מטבע ולהסדיר ולכוון את מערכת המזומנים במשק.

(7) לקיים את הפיקוח וההסדרה של מערכת הבנקאות באמצעות ובהתאם לסמכויותיו לפי חוקי הבנקאות ולפי כל דין; לענין זה, "חוקי הבנקאות" – חוק הבנקאות (רישוי), פקודת הבנקאות, 111941, וחוק הבנקאות (שירות ללקוח), התשמ"א-121981.

עצמאותו של הבנק 5. לשם השגת מטרותיו לפי סעיף 3 ולמילוי תפקידיו כאמור בסעיף 4 יהיה הבנק עצמאי בבחירת הפעולות לביצוע המדיניות ובהפעלת סמכויותיו.

מבנה הבנק 6. לבנק יהיו נגיד, ועדה מוניטרית ומועצה מינהלית.

פרק ג': חלוקת רווחים

חלוקת רווחים 7. (א) בתום שלושה חודשים מתום כל שנה, יעביר הבנק לממשלה רווחים כדלהלן:

(1) אם בתום אותה שנה יעמוד הון הבנק על שיעור של 2.5% או יותר מנכסי הבנק, יחולקו לממשלה רווחים בסכום השווה לרווח הנקי לאותה שנה;

(2) אם בתום אותה שנה יעמוד הון הבנק על שיעור העולה על 1% מנכסי הבנק אך פחות מ-2.5% מנכסי הבנק, יחולקו לממשלה רווחים בסכום השווה ל-50% מהרווח הנקי לאותה שנה;

(3) אם בתום אותה שנה יעמוד הון הבנק על שיעור של 1% או פחות מנכסי הבנק - לא יחולקו רווחים.

10 ס"ח התשס"ח, עמ' 184.

11 ע"ר 1941, תוס' 1, עמ' (ע) 69, (א) 85.

12. ס"ח התשמ"א, עמ' 258.

(ב) בסעיף זה -

"הון הבנק" – כפי המוצג בדין וחשבון הכספי השנתי של הבנק שהוכן בהתאם להוראות סעיף 58(א) (להלן – הדין וחשבון הכספי השנתי) לשנה הרלוונטית, בניכוי הרווחים שיש להעביר לממשלה בעד אותה שנה.

"רווח נקי" – כפי המוצג בדין וחשבון הכספי השנתי, בניכוי יתרת הפסד שנצברה; הרווח הנקי לא יכלול רווחים שטרם מומשו.

"יתרת הפסד" – כפי המוצג בדין וחשבון הכספי השנתי.

פרק ד': הנגיד והמשנה לנגיד

נגיד הבנק ימונה בידי נשיא המדינה לפי המלצת הממשלה.	8.	הנגיד
(א) הנגיד ינהל את הבנק ויכהן גם כיושב ראש הועדה וכחבר במועצה.	9.	תפקידי הנגיד
(ב) הנגיד ישמש יועץ לממשלה בענינים כלכליים.		
(א) הממשלה תמנה, לפי המלצת הנגיד, משנה לנגיד.	10.	משנה לנגיד ותפקידיו
(ב) הנגיד יקבע את תפקידיו של המשנה לנגיד.		
(ג) המשנה לנגיד יהיה חבר בועדה ובמועצה.		
נבצר מהנגיד למלא את תפקידיו או חדל הנגיד לכהן בתפקידו, כל עוד לא מונה נגיד חדש ימלא המשנה לנגיד את מקומו, ויהיה מוסמך להשתמש בסמכויותיו.	11.	מילוי מקומו של הנגיד
(א) הנגיד והמשנה לנגיד יתמנו לתקופה של חמש שנים, וניתן לשוב ולמנותם לתקופת כהונה אחת נוספת בלבד.	12.	תקופת כהונה של הנגיד והמשנה לנגיד
(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א), בתום שנה מכניסתו לתפקיד של נגיד חדש, תיפסק כהונתו של משנה לנגיד אם לא הסתיימה תקופת כהונתו במועד מוקדם יותר, ואולם הממשלה רשאית להחליט, לפי המלצת		

הנגיד, שהמשנה לנגיד ימשיך לכהן עד סוף תקופת הכהונה שלה מונה.

איסור התעסקות אחרת .13 (א) בכל תקופת כהונתם לא יהיו הנגיד או המשנה לנגיד רשאים –

(1) להיות חברי כנסת, חברים במועצה של רשות מקומית, או מועמדים לחברות בגופים אלה;

(2) להיות חברים בהנהלה של חבר בני אדם המנהל עסקים לשם השגת רווחים, ובכל הנהלה של חבר בני אדם שיש בה כדי ליצור ניגוד ענינים עם מילוי תפקידיהם לפי חוק זה;

(3) לשמש בכל משרה אחרת או לעסוק, במישרין או בעקיפין, בעסק או בעיסוק אחר;

(4) להיות בעלי מניות או בעלי זכות דומה בתאגיד בנקאי;

(5) להחזיק בישראל כספים וניירות ערך, שלא בהתאם לכללים שקבעה הממשלה לענין שרים וסגני שרים, בשינויים המחוייבים.

(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א), רשאי הנגיד או המשנה לנגיד למלא כל אחד מהתפקידים המנויים להלן, ובלבד שאין במילוי התפקיד כדי לפגוע בעצמאות הבנק, במטרותיו ובתפקידיו על פי סעיפים 3 ו-4 או ביכולתו למלא תפקידיו לפי החוק -

(1) להתמנות כחבר ועדה שמינתה הממשלה או הכנסת, ולגבי המשנה לנגיד - להיות נציג הבנק ברשות לניירות ערך;

(2) לשמש בתפקיד הוראה אקדמאי;

(3) להיות, בהסכמת הממשלה, חבר בוועדה בינלאומית ובמוסד בינלאומי;

ובלבד שהתפקיד, למעט לפי סעיף קטן (2), אינו כרוך בקבלת שכר או גמול כלשהו; לענין עיסוק בשכר יחולו הכללים החלים על עובדי מדינה בשינויים המחוייבים; המועצה תהיה רשאית לאשר חריגה מכללים כאמור.

14. תנאי שכר לנגיד ולמשנה לנגיד (א) הממשלה תקבע את תנאי השכר, השירות והגימלאות של הנגיד.
- (ב) תנאי השכר, השירות והגימלאות של המשנה לנגיד יהיו בשיעור של 90% מאלה של הנגיד.
15. הפסקת כהונתו של הנגיד נשיא המדינה רשאי, לפי הצעת הממשלה, להפסיק את כהונתו של הנגיד, אם ראה שאין הוא ראוי להמשיך בכהונתו בשל אחד מאלה:
- (1) עשה מעשה שאינו הולם את מעמדו כנגיד;
 - (2) פעל בניגוד לאמור בסעיף 13;
 - (3) נבצר ממנו, דרך קבע, למלא את תפקידו.
16. הפסקת כהונתו של המשנה לנגיד הממשלה רשאית, לפי הצעת הנגיד או לאחר התייעצות עמו, להפסיק את כהונתו של המשנה לנגיד אם ראתה שאין הוא ראוי להמשיך בכהונתו בשל אחד מאלה:
- (1) לדעת הנגיד, אינו ממלא את תפקידו כראוי;
 - (2) עשה מעשה שאינו הולם את מעמדו כמשנה לנגיד;
 - (3) פעל בניגוד לאמור בסעיף 13;
 - (4) נבצר ממנו, דרך קבע, למלא את תפקידו.

פרק ה': ועדה מוניטרית ומועצה מינהלית

סימן א': ועדה מוניטרית

17. ועדה מוניטרית ותפקידיה (א) לבנק תהא ועדה שתפקידה לקבוע את המדיניות המוניטרית, לעקוב אחר ביצועה, לבחון, מפעם לפעם, את ההתפתחויות המוניטריות והכלכליות ואת ההתקדמות להשגת יעדי המדיניות, ולדון בנושאים אחרים הקשורים למדיניות המוניטרית.

(ב) הועדה תחליט על הפעולות שעל הבנק לנקוט כדי להשיג את המטרות המנויות בסעיף 3.

(ג) החלטת הועדה על שיעור הריבית תהיה תחומה בזמן, וכל שינוי בשיעור הריבית או השארתו ייעשה בידי הועדה.

(ד) הועדה תמלא כל תפקיד אחר שהוטל עליה בחוק זה.

(א) 18. פרסום דיונים והחלטות
הועדה תעביר לממשלה ותפרסם לציבור את סיכום דיוניה והחלטותיה, הנימוקים להן והתוצאות המספריות של ההצבעה, תוך שבועיים ממועד הדיון.

(ב) החלטת הועדה על שיעור הריבית, או על שימוש בכלים מוניטריים אחרים, תפורסם מיד לאחר קבלת ההחלטה, בצירוף תמצית הנימוקים.

(ג) הועדה רשאית להחליט על דחייה, לתקופה של עד ששה חודשים, של פרסום סיכום דיון מסויים, כולו או חלקו, כאמור בסעיף קטן (א), או של פרסום החלטה על שימוש בכלים אחרים או של תמצית הנימוקים של החלטה על שיעור ריבית כאמור בסעיף קטן (ב), אם מצאה שהפרסום, באותה עת, עלול לפגוע בתוצאות המדיניות המוניטרית; הועדה תהיה רשאית להאריך את התקופה לאי פרסום כאמור לתקופות נוספות של עד ששה חודשים כל אחת; עם פרסומו של סיכום הדיון או ההחלטה או תמצית הנימוקים שנדחה כאמור, יפורסמו גם הנימוקים שהביאו לדחייה.

(ד) הועדה רשאית שלא לפרסם כאמור בסעיף קטן (א), אם היתה סבורה שהפרסום עלול לפגוע במעמד של הבנק או של המדינה בחוץ לארץ או בקשריהם עם גופים פיננסיים בחוץ לארץ; בסעיף זה "גוף פיננסי" – גוף דומה לגופים המפורטים בהגדרת "גוף פיננסי" בסעיף 1, שהתאגד מחוץ לישראל.

(ה) החליטה הוועדה על דחיית פרסום או אי פרסום כאמור בסעיפים קטנים (ג) או (ד) (להלן – ההחלטה על אי הפרסום), ידווח הנגיד לשר האוצר בכתב על תוכן הדיון או ההחלטה, הנימוקים להחלטה, והסיבות להחלטה על אי הפרסום.

19. הרכב הועדה ותקופת כהונה (א) הועדה תמנה שישה חברים, ביניהם הנגיד, שימש יושב ראש הועדה, המשנה לנגיד, עובד הבנק שמינה הנגיד ושלושה חברים אחרים מקרב הציבור.
- (ב) כשיר להתמנות כחבר מקרב הציבור בועדה תושב ישראל שמלאו לו עשרים וחמש שנים לפחות ושנתקיים בו אחד מאלה:
- (1) הוא בעל תואר אקדמאי שלישי בכלכלה או במינהל עסקים שהוא בעל ניסיון של חמש שנים לפחות בתחום המוניטרי או הפיננסי או המקרו-כלכלי;
- (2) הוא בעל תואר אקדמאי שני בכלכלה או במינהל עסקים שהוא בעל ניסיון של עשר שנים לפחות בתחום המוניטרי או הפיננסי או המקרו-כלכלי.
- (ג) החברים מקרב הציבור ימונו בידי הממשלה, על פי המלצת הועדה הציבורית כאמור בסעיף 32(א).
- (ד) החברים מקרב הציבור ימונו לתקופת כהונה של ארבע שנים, וניתן לשוב ולמנותם.
20. ניהול השקעות על חבר ועדה יחולו הכללים החלים על הנגיד והמשנה לנגיד לפי סעיף 13(א)(5).
21. סדרי עבודת הועדה (א) יושב ראש הועדה יכנס את הועדה לפחות שמונה פעמים בשנה; יושב ראש הועדה יכנס ישיבה מיוחדת של הועדה אם ביקשו זאת לפחות שני חברים, ובלבד שמספר הישיבות המיוחדות כאמור לא יעלה על ארבע בשנה.
- (ב) רוב חברי הועדה, וביניהם הנגיד או המשנה לנגיד, בהסכמת הנגיד, יהיה מנין חוקי בישיבותיה ובהחלטותיה.
- (ג) החלטותיה של הועדה יתקבלו ברוב קולות; היו הקולות שקולים, יהיה ליושב הראש קול נוסף.
- (ד) החלטות הועדה לא ייפגעו מחמת שנתפנה מקומו של חבר או מחמת פגם במינויו או בהמשך כהונתו.

(ה) חבר הוועדה יהיה רשאי לקבל מידע המצוי בבנק, הדרוש לו לצורך מילוי תפקידו; פניה לקבלת מידע כאמור תהיה אל הנגיד או אל מי שהוא הסמיך לכך.

(ו) הוועדה רשאית במקרים מיוחדים לקיים ישיבות באמצעות שימוש בכל אמצעי תקשורת, ובלבד שכל חברי הוועדה המשתתפים יכולים לשמוע זה את זה בו בזמן.

(ז) הוועדה תקבע את סדרי עבודתה ככל שלא נקבעו בחוק זה.

סימן ב': מועצה מינהלית

מועצה מינהלית 22. (א) לבנק תהיה מועצה מינהלית אשר תפקידיה הם אלה:

(1) לפקח על ההתנהלות התקינה והיעילה של הבנק;

(2) לאשר את תכנית העבודה ואת התקציב לפעילות המינהלית של הבנק;

(3) לאשר את הדין וחשבון הכספי כאמור בסעיף 58;

(4) לאשר את תנאי השכר והשינויים שיחולו בהם, בכפוף לאמור בסעיף 23, לרבות התנאים הנלווים, וכן את מבנה השכר בבנק;

(5) למנות מבקר פנימי, לפי הצעת ועדת הביקורת.

(6) למנות רואה חשבון מבקר לבנק ולסיים העסקתו;

(7) תפקיד אחר שהוטל עליה בחוק.

(ב) המועצה תפרסם, אחת לשנה, את תקציב הבנק כשהוא מחולק לתחומי פעולה ולתוכניות, וכן תפרסם את עיקרי תכנית העבודה ואת החלטותיה העיקריות, בהיקף ובמתכונת שתקבע וכפי שתמצא לנכון.

שכר עובדי הבנק 23. (א) לא יסכים הבנק על שינויים בשכר, בתנאי פרישה או בגימלאות, או על הטבות כספיות אחרות הקשורות לעבודה, ולא ינהיג שינויים או הטבות כאמור, אלא בהתאם לאחת מאלה:

(1) לשינויים ועדכונים שייעשו בו לפי הכללים שסוכמו בין שר האוצר לנגיד הבנק;

(2) בהתבסס על מדיניות השכר בשירות הציבורי, על שינויים שהוסכמו והונהגו כדין לגבי כלל העובדים המועסקים בשירות הציבורי במתכונת העסקה דומה, ובהתחשב בצרכי כוח האדם הייחודיים של הבנק אשר יאפשרו לו להשיג את מטרותיו, למלא את תפקידיו לפי חוק זה ואת ייעודו כבנק מרכזי.

(ב) החליט הבנק על שינויים בשכר, בתנאי פרישה או בגימלאות, או על הטבות כספיות אחרות הקשורות לעבודה על-פי סעיף קטן (א)(2) (להלן - השינויים) - יחולו ההוראות הבאות:

(1) לאחר אישור המועצה את החלטת הבנק על השינויים האמורים, תפנה המועצה בכתב לשר האוצר ותודיע על כוונתה לבצע שינויים, סמוך למועד אישורה את השינוי, ולא יאוחר משבעה ימים ממועד קבלת החלטתה בענין (להלן - הודעת השינויים). שר האוצר יבחן את השינויים, ויהיה רשאי, טרם החלטתו בנושא, לפנות למועצה בבקשה להבהרות באשר להודעה האמורה, כל זאת תוך 30 ימים ממועד קבלת הודעת השינויים; המועצה תעביר הבהרותיה לשר האוצר בתוך 14 ימים ממועד קבלת הבקשה להבהרות.

(2) שר האוצר יתן עמדתו להודעת השינויים תוך 30 ימים מיום קבלת הודעת השינויים או - אם נדרשו הבהרות - מיום קבלת ההבהרות כאמור בפסקה (1) (להלן - תקופת האישור); הסכים שר האוצר לשינויים, יראו אותם כמאושרים; החליט שר האוצר לאחר שבחן, בין היתר, את הודעת השינויים וטעמיה, שלא לאשר את השינויים, יודיע על כך למועצה בכתב, ויפרט נימוקיו (להלן בסעיף קטן זה - הודעת השגות).

(3) המועצה תגיב להודעת ההשגות תוך 30 יום מקבלתה (להלן בסעיף קטן זה - תקופת התגובה); הודיעה המועצה לשר האוצר, כי השגות שר האוצר מקובלות עליה - יתוקנו השינויים בהתאם להודעת ההשגות והשינויים שתוקנו כאמור ייחשבו כמאושרים.

(4) הודיעה המועצה לשר האוצר כי האמור בהודעת ההשגות, כולה או חלקה, אינו מקובל עליה, או לא ניתנה הודעה על ידי שר

האוצר עד תום תקופת האישור, תתכנס הועדה המקצועית לצורך דיון בענין, תוך 14 ימים מתום תקופת התגובה או תום תקופת האישור, לפי הענין.

(5) הועדה המקצועית תעביר החלטתה לראש הממשלה, לשר האוצר ולנגיד הבנק תוך 60 ימים מהמועד שבו היה עליה להתכנס בהתאם לקבוע בפיסקה (4), ולאחר שנתנה לשר האוצר ולנגיד הבנק או נציגיהם, הזדמנות נאותה להשמיע את טענותיהם בפניה.

(6) שר האוצר או נגיד הבנק רשאים להשיג על החלטת הועדה המקצועית בפני ראש הממשלה תוך 30 ימים מקבלת החלטת הועדה המקצועית; ראש הממשלה יודיע החלטתו לשר האוצר ולנגיד הבנק תוך 45 ימים ממועד הפניה אליו; לא העבירו הנגיד או שר האוצר השגותיהם לראש הממשלה, תיכנס החלטת הועדה המקצועית לתוקף והשינויים שנקבעו בה יחשבו למאושרים.

(7) הכספים המיועדים ליישום השינויים לא יועברו לגורמים המוסכמים על-פי ההסכם או ההסדר, אלא לאחר אישורם כמפורט בסעיף זה; עד לאישור השינויים בהתאם להוראות סעיף זה, יוכל הבנק, בהתאם לשיקול דעתו, להעביר כספים אלו לחשבון בנק ייעודי שייוחד לעניין.

(8) על אף האמור בכל דין, כל הסכם או הסדר בטל במידה שהוא נוגד את הוראות סעיפים קטנים (א) ו-(ב).

- הסכם או הסדר חורגים (ג) (1) (א) סבר שר האוצר כי הבנק הינו צד להסכם או להסדר הנוגד לכאורה את הוראות סעיפים קטנים (א) או (ב) (להלן – חריגות שכר), יודיע על כך למועצה, תוך ציון החריגות לכאורה;
- (ב) (1) בתוך 7 ימים מקבלת הודעת שר האוצר, יפסיק הבנק לשלם את הכספים שהם חריגה לכאורה, ויעביר סכומים שטרם שולמו לחשבון בנק ייעודי שיווידח לעניין; כספים אלה לא יועברו לרשות העובדים אלא לאחר קבלת החלטה בעניין כאמור בפיסקאות (2) עד(7);
- (2) הוראות חוק הגנת השכר, תשי"ח – 1958¹³, לא יחולו על תשלום הכספים המופקדים כאמור עד למועד שבו רשאי הבנק, לפי הוראות סעיף זה, להעבירם לרשות הגורמים הזכאים להם לפי הוראות ההסכם או ההסדר.
- (ג) תוך 45 יום ממתן הודעה כאמור בפסקה (א), לאחר ששמע את עמדת הצדדים להסכם וככל שלא השתכנע בעמדתם, יעביר השר למועצה המינהלית השגה מנומקת בכתב באשר לחריגות השכר (להלן בסעיף קטן זה – הודעת ההשגות);
- (2) המועצה תגיב בכתב להודעת ההשגות תוך 30 יום מקבלתה (להלן בסעיף קטן זה – תקופת התגובה); הודיעה המועצה, לאחר ששמעה את הצדדים להסכם, כי היא מקבלת את השגות שר האוצר, תדאג לתיקון החריגות בהתאם להודעת ההשגות תוך 60 ימים נוספים.
- (3) (א) הודיעה המועצה בכתב כי היא אינה מקבלת את השגות שר האוצר, כולן או חלקן, ולא השתכנע שר האוצר מנימוקי המועצה, יודיע על כך בכתב למועצה תוך 14 ימים מיום שקיבל את הודעת המועצה (להלן – תקופת ההודעה).
- (ב) לא הודיע שר האוצר כאמור למועצה עד תום תקופת ההודעה, יושבו הכספים נושא החריגה לכאורה לגורמים הזכאים להם על-פי ההסכם או ההסדר ויראו בכך החלטה סופית כי אין מדובר בחריגות שכר.

¹³ ס"ח, התשי"ח, עמ' 86.

- (ג) הודיע שר האוצר בכתב כי לא השתכנע מנימוקי המועצה תוך תקופת ההודעה או לא ניתנה הודעה על ידי המועצה עד תום תקופת התגובה, תתכנס הועדה המקצועית לצורך דיון בענין, תוך 14 ימים ממועד הודעת שר האוצר בהתאם לפיסקה זאת או מתום תקופת התגובה, לפי הענין;
- (4) (א) הועדה המקצועית תעביר החלטתה המנומקת לראש הממשלה, לשר האוצר ולנגיד הבנק תוך 120 ימים מהמועד שבו היה עליה להתכנס בהתאם לקבוע בפיסקה (3)(ג), ולאחר ששמעה את שר האוצר ונגיד הבנק או נציגיהם ואת יתר הצדדים להסכם ונתנה לכל אחד מהם הזדמנות להגיב לעמדות שהוצגו על ידי האחרים;
- (ב) לא החליטה הועדה המקצועית בעניין, יהיו רשאים שר האוצר או הנגיד להביא את העניין בפני ראש-הממשלה כאמור בפיסקה (5), תוך 30 ימים מתום המועד למתן החלטה על ידי הועדה המקצועית.
- (5) הנגיד או שר האוצר רשאים להשיג על החלטת הועדה המקצועית בפני ראש הממשלה תוך 30 ימים מקבלת החלטתה; לא העבירו הנגיד או שר האוצר השגות לראש הממשלה, תהא החלטת הועדה המקצועית סופית.
- (6) ראש הממשלה יעביר החלטתו הסופית תוך 45 ימים מפניית שר האוצר או נגיד הבנק; לא הודיע ראש-הממשלה כאמור, תהפוך הודעת ההשגות להחלטה סופית תוך 30 יום.
- (7) משנתקבלה החלטה סופית על קיומה של חריגה בהתאם לאמור בפיסקאות (2) עד (7), ולא תוקנה החריגה, יהא רשאי שר האוצר לפעול על פי כל סמכות הנתונה לו בסעיף 29(ב) לחוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985¹⁴ (להלן – חוק יסודות התקציב); ולענין זה ייקרא הסעיף האמור, כאילו במקום "כאמור בסעיף קטן (א)" נאמר "שנתקבלה החלטה סופית בדבר בטלותו לפי סעיף 23(ג) לחוק בנק ישראל, התשס"ט-2009 (בסעיף קטן זה – חוק בנק ישראל)", במקום "הנהוג לגבי כלל עובדי המדינה" נאמר "הכללים שסוכם לפי סעיף 23(א)(1) לחוק בנק ישראל או מההסכמים וההסדרים שאושרו בבנק", ובמקום "סעיף 29(א)(2)" נאמר "סעיף 23(ג) לחוק בנק ישראל".
- (8) הסכם או הסדר שנתקבלה החלטה סופית לפי סעיף קטן זה כי

¹⁴ ס"ח התשמ"ה, עמ' 60; התשס"ח, עמ' 654.

הוא חורג, וכי חלות עליו הוראות פסקה (7), לא יחולו עליו הוראות

סעיף 31 לחוק החוזים (חלק כללי), התשל"ג-1973¹⁵.

(ד) מועדים הקבועים בסעיף זה יהיו ניתנים להארכה בהסכמת הצדדים הנוגעים בדבר.

(ה) בסעיף זה –

"הועדה המקצועית" – ועדה מקצועית בת שלושה חברים, וזה הרכבה::

(1) יושב ראש הועדה המקצועית, שימונה על ידי היועץ המשפטי לממשלה, שהינו כשיר לכהן כשופט בית הדין לעבודה, ויכול שיהיה מי שכהן כשופט או מי שפרש מתפקידו בשירות המדינה או בשירות הציבורי;

(2) שני נציגי ציבור, שימונו על ידי ראש הממשלה ושר האוצר, בהסכמת הנגיד, שלפחות אחד מהם בעל ידע והבנה בנושא השכר בשירות הציבורי.

הרכב המועצה 24. (א) המועצה תמנה שבעה חברים, ביניהם הנגיד, המשנה לנגיד וחמישה חברים מקרב הציבור.

(ב) כשיר להתמנות כחבר מקרב הציבור במועצה מי שמתקיים בו האמור בסעיף 16א לחוק החברות הממשלתיות, בשינויים המחוייבים, ובלבד שמתקיים בו התנאי שבפסקה (1) לאותו סעיף וכן אחד התנאים שבפסקה (2) שבאותו סעיף והינו בעל מעמד בתחומים הנוגעים לעבודת המועצה ובעל ניסיון משמעותי בתפקידים בכירים.

(ג) החברים מקרב הציבור ימונו בידי הממשלה, על פי המלצת הועדה הציבורית, כאמור בסעיף 32(א).

(ד) הממשלה תקבע, בהתייעצות עם הנגיד, מי מבין חברי המועצה מקרב הציבור יכהן כיושב ראש.

(ה) החברים מקרב הציבור ימונו לתקופת כהונה של ארבע שנים, וניתן לשוב ולמנותם לתקופת כהונה נוספת אחת בלבד.

ועדת ביקורת ותפקידיה 25. (א) המועצה תמנה מבין חבריה מקרב הציבור ועדת ביקורת שמספר חבריה לא יפחת משלושה; יושב ראש המועצה לא יהיה חבר בוועדת

¹⁵ ס"ח התשל"ג, עמ' 118.

הביקורת.

- (ב) ועדת הביקורת תבחר מבין חבריה את יושב ראש הוועדה.
- (ג) תפקידה של ועדת הביקורת לעמוד על ליקויים בניהול הבנק ולהציע למועצה דרכים לתיקונם; לשם ביצוע תפקידה כאמור תדון הוועדה, בין השאר, בתכנית העבודה של המבקר הפנימי ותערוך מעקב אחר ביצועה, כן תדון הוועדה בדוחות הביקורת של מבקר המדינה ושל המבקר הפנימי של הבנק, בדוחות רואה החשבון המבקר, וכן בנושאים שיובאו בפניה בידי המועצה או בידי הנגיד; דיון כאמור יתקיים תוך התייעצות, בין השאר, עם המבקר הפנימי או עם רואה החשבון המבקר, לפי הענין.
- (ד) רוב חברי ועדת הביקורת, וביניהם יושב ראש הוועדה, יהיה מנין חוקי בישיבותיה ובהחלטותיה.
- (ה) החלטותיה של ועדת הביקורת יתקבלו ברוב קולות; היו הקולות שקולים, יהיה ליושב הראש קול נוסף.
- (ו) החלטות ועדת הביקורת לא ייפגעו מחמת שנתפנה מקומו של חבר או מחמת פגם במינויו או בהמשך כהונתו.
- (ז) מבלי לפגוע באמור בסעיף 6 לחוק הביקורת הפנימית, התשנ"ב-1992¹⁶ (להלן – חוק הביקורת הפנימית), המבקר הפנימי יגיש דין וחשבון על ממצאיו גם ליושב ראש המועצה וליושב ראש ועדת הביקורת;
- (ח) על אף האמור בחוק הביקורת הפנימית –
- (1) בסעיף 6א, האמור לענין הנהלת הגוף הציבורי יחול לענין ועדת הביקורת, והאמור בסעיף קטן (ב) לענין הממונה יחול לענין יושב ראש המועצה;
- (2) בסעיף 7, בסעיף קטן (א), האמור לענין הממונה יחול לענין

¹⁶ ס"ח התשנ"ב, עמ' 198.

- ועדת הביקורת, ובסעיף קטן (ב), הנגיד, יושב ראש המועצה ויושב ראש ועדת הביקורת רשאים להטיל על המבקר הפנימי משימות כאמור; הממצאים יוגשו למי שהטיל את המשימות.
- (ט) המבקר הפנימי של הבנק יקבל הודעות על קיום ישיבות ועדת הביקורת ויהיה רשאי להשתתף בהן.
- (י) המבקר הפנימי רשאי לבקש מיושב ראש ועדת הביקורת לכנס את ועדת הביקורת לדיון בנושא שפירט בבקשתו, ויושב ראש ועדת הביקורת יכנסה בתוך זמן סביר ממועד הבקשה.
- (יא) הודעה על קיום ישיבת ועדת ביקורת שבה עולה נושא הנוגע לביקורת הדוחות הכספיים תומצא לרואה החשבון המבקר של הבנק, שיהיה רשאי להשתתף בה.
- (א) 26. יושב ראש המועצה יכנס את המועצה לפחות שש פעמים בשנה; יושב ראש המועצה יכנס ישיבה מיוחדת של המועצה אם ביקשו זאת לפחות שני חברים.
- (ב) רוב חברי המועצה וביניהם היושב ראש, וכן הנגיד או המשנה לנגיד, יהיה מניין חוקי בישיבותיה ובהחלטותיה.
- (ג) החלטות המועצה יתקבלו ברוב קולות; היו הקולות שקולים, יהיה ליושב ראש המועצה קול נוסף.
- (ד) החלטות המועצה לא ייפגעו מחמת שנתפנה מקומו של חבר או מחמת פגם במינויו או בהמשך כהונתו.
- (ה) חבר המועצה יהיה רשאי לקבל מידע המצוי בבנק הדרוש לו לצורך מילוי תפקידו; פניה לקבלת מידע כאמור תהיה אל הנגיד או אל מי שהוא הסמיך לכך.
- (ו) המועצה רשאית במקרים מיוחדים לקיים ישיבות באמצעות שימוש בכל אמצעי תקשורת, ובלבד שכל חברי המועצה המשתתפים יכולים לשמוע זה את זה בו בזמן.

(ז) המועצה תקבע את סדרי עבודתה ככל שלא נקבעו בחוק זה.

סימן ג': הוראות משותפות לוועדה המוניטרית ולמועצה המינהלית

27. גמול לחברי הוועדה והמועצה
הממשלה, לפי הצעת שר האוצר, בהתייעצות עם הנגיד, תקבע את גובה הגמול או ההוצאות להם זכאים החברים מקרב הציבור בוועדה ובמועצה; הגמול או ההוצאות כאמור ייכללו בתקציב הבנק.
28. פסלות להשתתף בדיון
חבר ועדה או חבר מועצה, שעלול להיות לו ניגוד ענינים לגבי נושא העומד לדיון בוועדה או במועצה, לא ישתתף בדיון ובהצבעה באותו ענין.
29. פסלות לכהונה בוועדה ובמועצה
(א) אלה אינם רשאים להיות חברים מקרב הציבור בוועדה או במועצה –
- (1) חברי כנסת, חברים במועצה של רשות מקומית, או מועמדים לחברות בגופים אלה;
 - (2) עובד הבנק, עובד מדינה, עובד בתאגיד שהוקם לפי דין, עובד בחברה ממשלתית, עובד או נושא משרה בגוף פיננסי, או בעל ענין בגוף פיננסי;
 - (3) מי שעסקיו או עיסוקיו עלולים ליצור ניגוד ענינים עם תפקידו כחבר ועדה או כחבר מועצה, לפי הענין;
 - (4) מי שיש לו או לקרובו זיקה אישית, עסקית או פוליטית לשר משרי הממשלה או לקרוב שלו.
- (ב) היועץ המשפטי לממשלה או מי שהוא ימנה לענין זה יקבע אם מתמלאים במועמד לכהונה הוראות סעיף זה.
30. הפסקת כהונה של חבר ועדה או חבר מועצה
(א) הממשלה רשאית, לגבי חבר הוועדה - לאחר התייעצות עם הנגיד ולגבי חבר המועצה – לאחר התייעצות עם יושב ראש המועצה, ולגבי יושב ראש המועצה – לאחר התייעצות עם הנגיד, להפסיק את כהונתו של חבר מקרב הציבור בוועדה או במועצה, אם ראתה שאין הוא ראוי להמשיך בכהונתו בשל אחד מאלה:
- (1) עשה מעשה שאינו הולם את מעמדו כחבר הוועדה או כחבר המועצה, לפי הענין;

(2) פעל בניגוד לאמור בסעיף 28 או התקיים בו תנאי הפוסל לכהונה כאמור בסעיף 29 ;

(3) נבצר ממנו, דרך קבע, למלא את תפקידו.

(ב) נעדר חבר מקרב הציבור מארבע ישיבות רצופות של הועדה או של המועצה או משש ישיבות של הועדה או של המועצה תוך שנים עשר חודשים רצופים, תיפסק כהונתו בועדה או במועצה, לפי הענין, אלא אם כן מצא יושב ראש הועדה או יושב ראש המועצה, לפי העניין, שהיתה סיבה מוצדקת להיעדרות.

(א) 31. ועדה ציבורית למינוי חבר ועדה או מועצה
תוקם ועדה ציבורית בת שלושה חברים, וזה הרכבה:

(1) יושב ראש הועדה הציבורית, שימונה על ידי היועץ המשפטי לממשלה, שהינו כשיר לכהן כשופט של בית משפט מחוזי, ויכול שיהיה מי שכיהן כשופט או מי שפרש מתפקידו בשירות המדינה או בשירות הציבורי ;

(2) שני חברים, שתמנה הממשלה מתוך רשימה שיציע שר האוצר, שהם אנשי משק וכלכלה או אנשי סגל אקדמאי בכיר או מי שהיו אנשי סגל אקדמאי במוסדות להשכלה גבוהה.

(ב) כשיר להתמנות כחבר הועדה הציבורית מי שמתקיימים בו התנאים שבסעיפים 17, 17א ו-24(ג) לחוק החברות הממשלתיות; לא יתמנה כחבר הועדה הציבורית מי שיש לו או לקרובו זיקה אישית, עסקית או פוליטית לשר משרי הממשלה או לקרוב שלו.

(א) 32. תפקידי הועדה הציבורית
הועדה הציבורית תבדוק את כשירותם והתאמתם של המועמדים לכהונה בועדה או במועצה, ותקבע, לאחר התייעצות עם הנגיד, את המועמדים שעליהם תמליץ לממשלה כאמור בסעיפים 19(ג) ו-24(ג), בהתאמה.

(ב) הועדה הציבורית תקבע את הדרכים להגשת מועמדות לכהונת חבר מקרב הציבור בועדה ובמועצה.

(ג) סמכויות הועדה הציבורית והחלטותיה לא ייפגעו מחמת שנתפנה מקומו של חבר או מחמת פגם במינויו או בהמשך כהונתו.

(ד) הממשלה תקבע, לפי הצעת שר האוצר, הוראות בדבר תשלום גמול לחברי הועדה הציבורית, שישולם מאוצר המדינה.

פרק ח': הפעולות לביצוע התפקידים

לשם השגת מטרותיו ומילוי תפקידיו לפי חוק זה, יהיה הבנק רשאי לבצע את פעולות לביצוע התפקידים 33.

כל הפעולות שייראו לו דרושות, לרבות את כל הפעולות בשוקי ההון, הכספים ומטבע חוץ שהוא רואה לנכון, ולרבות פעולות אלה:

(1) הנפקה והוצאה של ניירות ערך של הבנק, ובלבד שהנפקה והוצאה של ניירות ערך מסוג חדש שתוקפם עד שלושה עשר חודשים תיעשה לאחר התייעצות עם שר האוצר, והנפקה והוצאה של ניירות ערך מכל סוג שתוקפם מעל שלושה עשר חודשים תיעשה בהסכמתו.

(2) פעולה או עסקה מסוג כלשהו המקובלת בשוקי ההון, הכספים ומטבע חוץ, לרבות בשוקי הנכסים הנגזרים, וזאת בהתייחס לניירות ערך, לזהב או לכל מכשיר אחר בשווקים אלה; ובלבד שקניה או מכירה בשוק של אגרות חוב של ממשלת ישראל שמועד פרעונן עולה על שלושה עשר חודשים מיום הקניה או המכירה, לפי הענין, תיעשה לאחר התייעצות עם שר האוצר, וכך, שקניה או מכירה כאמור לא יפגעו באופן מהותי ביכולת גיוס החוב המקומי לצורך מימון פעילות של הממשלה.

(3) מתן אשראי לתאגידים בנקאיים וקבלת פקדונות מתאגידים בנקאיים, והכל בתנאים שקבעה הועדה, לרבות לגבי סוג והיקף הבטחונות הנדרשים כנגד מתן אשראי כאמור ולרבות תנאים שיוטלו על התאגידים הבנקאיים באשר לפעולותיהם, ובכלל זה שער הריבית ותשלומים אחרים שהם רשאים לקבל מלקוחותיהם; על אף האמור, בנסיבות מיוחדות, שבהן קיים, לדעת הועדה, חשש ממשי ליציבותה של המערכת הפיננסית או לפעילותה הסדירה, תהא הועדה רשאית לקבוע תנאים שונים מהתנאים שנקבעו על ידה בנסיבות רגילות לביצוע פעולות כאמור בסעיף זה.

(4) בנסיבות מיוחדות, שבהן קיים, לדעת הועדה, חשש ממשי ליציבותה של המערכת הפיננסית או לפעילותה הסדירה, יהיה הבנק רשאי לבצע פעולות פיננסיות כאמור בסעיף קטן (א)(3) שייראו לוועדה דרושות לשם שמירה על יציבותה של המערכת הפיננסית ופעילותה הסדירה, גם כלפי גופים פיננסיים שאינם תאגידים בנקאיים, והכל בתנאים שתקבע הועדה, ובכפוף לקבלת מלוא המידע הדרוש לבנק במועדים ובאופן

שייקבעו על ידו; היה הגוף הפיננסי כלפיו מיועדות הפעולות מפוקח על ידי רשות פיקוח, יבוצעו הפעולות כאמור על ידי הבנק לאחר התייעצות עם ראש רשות הפיקוח.

(א) 34. שעבוד ניירות ערך להבטחת אשראי
שועבדו ניירות ערך כנגד מתן אשראי על ידי הבנק כאמור בפרק זה, יהיה כוחו של השעבוד יפה כלפי נושים אחרים של החייב ויראו אותו כשעבוד קבוע ראשון, ובלבד שניירות הערך רשומים לזכות הבנק, אצל מתווך פיננסי כהגדרתו בסעיף 50א לחוק ניירות ערך.

(ב) על אף הוראות סעיף 19(ב) לחוק המשכון, התשכ"ז-1967¹⁷ (בסעיף זה – חוק המשכון), לא יממש הבנק שעבוד של ניירות ערך, שנעשה כערובה למתן אשראי כאמור בפרק זה, לפי סעיף 17(3) לחוק המשכון, אלא לאחר שמסר הודעה על כוונתו לעשות כן, שני ימי עסקים מראש, לחייב ולכל אדם שזכותו עלולה להיפגע מן המימוש.

(ג) על אף הוראות סעיף קטן (ב), רשאי הבנק לממש שעבוד כאמור באותו סעיף קטן ללא מסירת הודעה מראש, בהתקיים, לדעת הנגיד או מי שהוא הסמיך לכך, אחד מאלה, ובלבד שהבנק ימסור הודעה על המימוש סמוך לאחר ביצועו, לחייב ולכל אדם שזכותו עלולה להיפגע מן המימוש:

- (1) עיכוב במימוש השעבוד עלול לפגוע באופן משמעותי ביכולת לפרוע את ההתחייבות המובטחת באמצעות מימוש השעבוד;
- (2) מתקיימים תנאים אחרים המחייבים מימוש מיידי של השעבוד, כולו או חלקו.

(ד) לעניין החובה ליתן הודעה לפי סעיף זה, לא יראו העברה של ניירות הערך המשועבדים לבנק לחשבון בבעלותו הבלעדית של הבנק כמימוש.

(ה) הוראות סעיף זה יחולו על אף הוראות כל דין, לרבות פקודת החברות [נוסח חדש], התשמ"ג-1983¹⁸, חוק המשכון וחוק החברות, התשנ"ט-1999¹⁹, והן יחולו גם לעניין זכות בנייר ערך וחשבון של ניירות ערך, על ניירות הערך שבו כפי שיהיו מפעם לפעם; ואולם אין בהוראות

¹⁷ ס"ח התשכ"ז, עמ' 48.

¹⁸ דמ"י, נוסח חדש 37, התשמ"ג, עמ' 761.

¹⁹ ס"ח התשנ"ט, עמ' 189.

סעיף זה כדי לגרוע מזכותו של הבנק לפעול לעניין שעבוד ניירות ערך ומימושו בהתאם להוראות כל דין אחר.

(1) אין בהוראות סעיף קטן (א) כדי לגרוע מכוחו של שעבוד ניירות ערך המשמש ערובה להתחייבות של החייב כלפי צד שלישי, אם לפני תחילתו של חוק זה היה כוחו יפה כלפי נושים אחרים של החייב, לפי הוראות כל דין.

הנגיד, באישור הועדה, רשאי להורות לכלל התאגידים הבנקאיים או לסוג מהם, להחזיק נכסים נזילים בשיעור מסויים ולפי הרכב מסויים, ולקבוע את השיעור האמור בין כאחוז מסויים של סך כל התחייבויות התאגיד הבנקאי בפקדונות או של כל נכסיו או של זה ושל זה, ובין בכל דרך אחרת, וכן לקבוע שיעורים שונים לפי סוגי הפקדונות או הנכסים שיוגדרו בהוראות לענין זה; הנגיד יהיה רשאי לקבוע אם התחייבות מסויימת של תאגיד בנקאי יש לראותה כפקדון.

35. נכסים נזילים של תאגידים בנקאיים

בסעיף זה, "נכסים נזילים" - יתרות המופקדות בבנק ונכסים אחרים שהנגיד, באישור הועדה, יקבעם לענין זה.

לא תשולם ריבית לתאגידים בנקאיים על יתרותיהם או על חלק מיתרותיהם המוחזקות בבנק לפי סעיף זה אלא אם כן קבע הנגיד, באישור הועדה, אחרת, ובשיעור שיקבע כאמור.

תאגיד בנקאי יגיש לבנק, לפי דרישת הנגיד ובמועדים שיקבע, דין וחשבון על התחייבויותיו ונכסיו ככל הדרוש לחישוב סכום הנכסים הנזילים שעליו להחזיק, ועל הנכסים הנזילים שהוא מחזיק בפועל.

לא החזיק תאגיד בנקאי נכסים נזילים לפי סעיף 35, יהא חייב בתשלום ריבית לבנק, בשיעור שקבע הנגיד באישור הועדה, על הפרש שבין סך כל הנכסים הנזילים שאותו תאגיד היה חייב להחזיק, לבין סך כל הנכסים הנזילים שהחזיק לכל תקופה שהיה בה הפרש כאמור.

36. דין תאגיד בנקאי שלא החזיק נכסים נזילים

הנגיד רשאי, באישור הועדה, להורות לתאגיד בנקאי כאמור בסעיף קטן (א), כי התאגיד יפסיק או יגביל, בדרך שנקבעה בהוראות ולמשך תקופה שנקבעה בהוראות, ליתן אשראי, להשקיע השקעות, או לחלק

רווחים לבעלי המניות שלו.

37. (א) לשם השגת מטרותיו וביצוע תפקידיו, רשאי הבנק לדרוש מרשות פיקוח כל מידע או דיווח, המתייחס לכלל הגופים הפיננסיים המפוקחים על ידי רשות הפיקוח, או לסוג מהם, כפי שהבנק ימצא לנכון. לא קיבל הבנק את המידע או את הדיווח כאמור מרשות הפיקוח תוך זמן סביר או שנדרש מידע או דיווח כאמור מגופים פיננסיים שאינם מפוקחים על ידי רשות פיקוח, רשאי הבנק לדרוש את המידע או את הדיווח מהגופים הפיננסיים.

(ב) לשם השגת מטרות הבנק וביצוע תפקידיו ולשם מעקב אחר ההתפתחויות בשוק מטבע החוץ בישראל, רשאי הנגיד, באישור הועדה, להוציא צו המחייב אדם או סוגי בני אדם, כפי שיקבע, למסור מידע הנוגע לעסקאות אלה –

(1) עסקאות של תושב ישראל במטבע חוץ, בנייר ערך חוץ, וכן במקרקעין המצויים מחוץ לישראל;

(2) עסקאות של תושב ישראל עם תושב חוץ, בין בישראל ובין מחוץ לישראל;

(3) עסקאות של תושב חוץ בישראל, או לגבי נכס בישראל לרבות עסקאות במטבע ישראלי עם תאגידים בנקאיים;

(4) החזקת מטבע חוץ ונייר ערך חוץ בידי תושב ישראל וכן החזקה של מקרקעין מחוץ לישראל בידי תושב ישראל;

(5) הוצאת נכס מישראל והכנסה לישראל של מטבע ישראלי או של זכות למטבע ישראלי.

(ג) בצו כאמור בסעיף קטן (ב), רשאי הנגיד, באישור הועדה, לקבוע הגדרות לענין עסקה, תושב ישראל, תושב חוץ ונייר ערך חוץ, וכל הגדרה אחרת, כפי שיראה לנכון.

(ד) הנגיד או מי שהוא הסמיך לכך רשאים להורות לאדם למסור כל מידע

נוסף הנוגע לעסקאות כאמור בסעיף קטן (ב) שייראה להם דרוש.

פרק ט': ניהול יתרות מטבע חוץ

38. ניהול יתרות מטבע חוץ
- (א) הוועדה, באישור שר האוצר, תקבע את השינויים בעקרונות על פיהם תיקבע הרמה הרצויה של יתרות מטבע החוץ לטווח הארוך.
- (ב) הוועדה, בהתייעצות עם שר האוצר, תקבע את הקווים המנחים למדיניות ההשקעות של יתרות מטבע החוץ.
- (ג) הבנק יהיה רשאי לבצע את הפעולות במטבע חוץ שהוא רואה לנכון, כאמור בסעיף 33.
- (ד) הוועדה תדווח לשר האוצר, בתוך שלושה חודשים מתום כל מחצית שנה, פרטים לגבי ניהול יתרות מטבע החוץ לתום מחצית השנה שנסתיימה, במתכונת שתוסכם ביניהם.
- (ה) הוועדה תפרסם, בתוך שלושה חודשים מתום כל שנה, פרטים לגבי הסוגים העיקריים של המטבעות ושל ניירות הערך המרכיבים את יתרות מטבע החוץ לתום השנה שנסתיימה, באופן שלא יהיה בו כדי לפגוע בניהול התקין של יתרות מטבע החוץ.

פרק י': שטרות ומעות

39. הוצאה של הילך חוקי
- (א) הבנק רשאי להוציא ולחזור ולהוציא מטבע.
- (ב) מטבע שהוציא הבנק יהא הילך חוקי בישראל כדי הסכום הנקוב במטבע.
40. סמכות להוציא מטבע
- (א) הנגיד, באישור המועצה והממשלה, יקבע את ערכם הנקוב, צורתם, תכנם ושאר הפרטים של שטרי הכסף שיוצאו; שטרי הכסף ישאו את חותם חתימתו של הנגיד.
- (ב) הנגיד יקבע, באישור המועצה והממשלה, את ערכן הנקוב של המעות

שיוצאו, תרכובתן, משקלן, תבניתן ושאר פרטיהן.

- מטבעות זכרון ומטבעות מיוחדים ופריטים נומיסמטיים
41. (א) הוציא הבנק מטבע שהוכרוז על-ידי הנגיד, באישור המועצה והממשלה, כמטבע זכרון או כמטבע מיוחד, או הוציא הבנק לציבור פריטים נומיסמטיים שהינם הילך חוקי בישראל, לא יתן אותם הבנק למטרת שיווקם, אלא לחברה שתמונה לכך על ידי שר האוצר בהסכמת הנגיד.
- (ב) הנגיד יקבע, באישור המועצה והממשלה, את ערכם הנקוב של המטבעות שיוצאו, תרכובתם, משקלם, תבניתם ושאר פרטיהם.
- (ג) אין באמור בסעיף קטן (א) כדי למנוע מהבנק לשמור לעצמו מטבעות זכרון, פריטים נומיסמטיים או מטבעות מיוחדים או לתתם במתנה למי שימצא לנכון.
- איסור על הוצאת מטבע
42. (א) שום אדם זולת הבנק לא יוציא ולא יפיץ שטרי כסף, מעות, מסמך או כל דבר אחר, אשר הנגיד קבע כי הם עשויים להיות תחליף מטבע.
- (ב) הוציא אדם תחליף מטבע בניגוד לסעיף קטן (א), רשאי הנגיד להחרמו.
- ביטול והחלפה של שטרי כסף ומעות
43. (א) הנגיד רשאי להורות בצו כי שטרי הכסף והמעות המצויינים בצו יחדלו מלהיות הילך חוקי בישראל (בסעיף זה - צו ביטול).
- (ב) המוסר לבנק או למי שהבנק קבע בצו הביטול שטרי כסף או מעות, שבוטלו כאמור בסעיף קטן (א) תוך תקופה שתקבע בצו, יהיה זכאי לקבל תמורתם הילך חוקי שווה ערך.
- (ג) בצו ביטול רשאי הנגיד לקבוע עמלה לענין הוראות סעיף קטן (ב).
- (ד) לא יהיה בצו ביטול כדי לגרוע מכל חיקוק הקובע את יחידת המטבע או את חלוקתה.
- (ה) משניתן צו ביטול, כל אימת שיש לשלם במזומנים סכום שלא ניתן לשלמו אלא בשימוש בשטר כסף או במעה שבוטלו, יעוגל הסכום לסכום הקרוב שניתן לשלמו בהילך חוקי, וסכום שניתן לעגלו כך כלפי

מעלה או כלפי מטה - יעוגל כלפי מעלה.

(1) בצו ביטול מותר לקבוע כי הוראות סעיף קטן (ד) יחולו גם לענין התשלום שלא במזומנים ולענין רישום, דרך חובה או לפי ברירת המשלם או הרושם.

(2) הנגיד רשאי לקבוע בצו הוראות בדבר הוצאתו מן המחזור של מטבע שנפגם אגב שימוש או שנשמד, ובדבר החלפתו של מטבע כאמור לפי תנאים שייקבעו בצו, לרבות עמלה שיגבה הבנק בשל כך.

44. הנגיד, באישור המועצה, רשאי לקבוע בכללים אילו שירותים יתן הבנק ביחס למטבע, לאילו גופים ובאילו תנאים, וכן עמלות שניתן לגבות בשל שירותים אלה.

45. הנגיד, באישור המועצה, מוסמך לקבוע כללים הדרושים להפעלת הסדירה של מערכת המטבע, לרבות כללים –

(1) המאפשרים אספקה למשק של מטבע באופן שוטף, תקין ובאיכות ראויה;

(2) המחייבים תאגידים בנקאיים לנקוט פעולות כפי שייקבע לצורך החלפה של שטרי כסף או מעות שבמחזור, כדי למנוע או להפסיק שימוש במטבע מזויף הנמצא במחזור, בין במקרה של הנפקת הילך חוקי חדש, ובין מסיבה אחרת הקשורה למערכת המטבע במשק, לרבות איכות נאותה של המטבע.

פרק י"א: ניהול חשבונות

46. (א) הבנק יהיה הבנקאי היחיד של הממשלה לענין פעילותה הבנקאית במטבע ישראלי. לענין זה, "פעילות בנקאית" - עיסוק מכל סוג שהוא המותר לתאגיד בנקאי לפי חוק הבנקאות (רישוי).

(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א), הממשלה תהיה רשאית, בהתאם להסכם שבין הנגיד ושר האוצר, לקבל שירותים מסויימים מתאגידים בנקאיים או מגופים פיננסיים אחרים, וזאת לשם ניהול החוב והפעילות הפיסקאלית של הממשלה בלבד.

- (ג) כל שינוי בתשלומים שתשלם הממשלה לבנק עבור שירותים שיינתנו לה לפי סעיף קטן (א), וכל שינוי באופן קביעת הריבית שישלם הבנק לממשלה על פקדונותיה בבנק או באופן קביעת הריבית שתשלם הממשלה לבנק על יתרות חובה, ייקבעו בהסכמה בידי הנגיד ושר האוצר.
- (ד) מדיניות הממשלה בענין קבלת הלוואות והוצאת ניירות ערך תיקבע בהתייעצות עם הנגיד, לפחות פעם ברבעון.
47. הלוואות לממשלה (א) הבנק לא יתן לממשלה הלוואה למימון הוצאותיה, לרבות בדרך של רכישה במישרין בעת ההנפקה של איגרות חוב שמנפיקה הממשלה.
- (ב) על אף האמור בסעיף קטן (א), הבנק יהיה רשאי לתת לממשלה, על פי בקשתה –
- (1) מקדמה ארעית לצורך גישור זמני על פערים בתזרים המזומנים של הממשלה בביצוע התקציב (להלן – מקדמה ארעית), ובלבד שסך כל המקדמה הארעית לא יעלה, בכל עת, על 10 מיליארד שקלים חדשים במשך לא יותר מ-150 ימים בשנה; הסכום האמור יעודכן, החל מחודש ינואר 2013 לפי המדד בשל חודש דצמבר 2012, מדי שנה, בהתאם לשיעור השינוי במדד המחירים לצרכן שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.
- (2) הלוואה לשם החזר חובותיה לבנק שנוצרו על פי דין, למעט חובות על פי פסקה (1); תנאי הלוואה ומועדי פרעונה ייקבעו בהסכם בין שר האוצר לבין הנגיד, בהתבסס על תנאי השוק.
48. ניהול חשבונות (א) הבנק רשאי לנהל חשבונות עבור תאגידים בנקאיים ועבור גופים פיננסיים אחרים, בתנאים שיקבע הנגיד, לרבות גביית עמלות ניהול או עמלות אחרות, ובלבד שמתן אשראי וקבלת פקדונות יהיו בהתאם לאמור בסעיפים 33(3) ו-4(4).
- (ב) חשבון יכול שינוהל בין במטבע ישראלי ובין במטבע חוץ.

פרק י"ב: פעילות המשק במטבע חוץ

- איסור עסקאות 49. (א) הממשלה, לפי הצעת שר האוצר ובהתייעצות עם הנגיד, רשאית לקבוע בצו כי העסקאות כאמור בסעיף 37(ב)(1) עד (5), כולן או חלקן, יהיו אסורות.
- (ב) על אף האמור בסעיף קטן (א), רשאי שר האוצר, בהסכמת ראש הממשלה ובהתייעצות עם הנגיד, לקבוע כאמור בסעיף קטן (א), אם סבר שנתקיימו נסיבות המצדיקות הוצאת הצו שלא בידי הממשלה, ואולם צו כאמור יפקע אם לא אושר בידי הממשלה תוך 14 יום.
- (ג) צו כאמור בסעיפים קטנים (א) ו-(ב) יכול שיהיה כללי, לסוג ענינים או לענין מסוים או לסוג בני אדם.
- (ד) צו כאמור בסעיף קטן (א) וצו כאמור בסעיף קטן (ב) שאושר בידי הממשלה כאמור, יפקע בתום ששה חודשים מיום תחילתו, אלא אם נקבעה בצו תקופה קצרה מששה חודשים.
- (ה) הממשלה, לפי הצעת שר האוצר ובהתייעצות עם הנגיד, רשאית להאריך את הצו לתקופות נוספות של ששה חדשים כל אחת.

פרק י"ג: שער החליפין

- שער חליפין של המטבע למטבע חוץ ייקבע בשוק מטבע חוץ, אלא אם כן קבעה הממשלה, בהתייעצות עם הנגיד, דרך אחרת לקביעתו.
- (ב) סברה הועדה שיש בכך צורך, רשאית היא להחליט על התערבות הבנק במסחר בשוק מטבע החוץ, אף אם בכך תביא לסטיה זמנית מהרמה הרצויה של יתרות מטבע החוץ כאמור בסעיף 38, ובלבד שההתערבות היא לשם השגת המטרות של הבנק ולשם מילוי תפקידיו, כמפורט בסעיפים 3 ו-4; בסמוך לאחר ההתערבות כאמור, תדווח הועדה על כך לשר האוצר.
- (ג) על אף האמור בסעיף קטן (ב), סברה הועדה שיש מקום להתערבות הבנק במסחר בשוק מטבע החוץ שלא לשם ניהול המדיניות המוניטרית או שלא לצורך תמיכה ביציבות של המערכת הפיננסית, רשאית היא,

באישור שר האוצר, להחליט על התערבות כאמור, ואולם אם לא ניתן היה לקבל את אישור שר האוצר טרם ההתערבות, בשל הדחיפות בצורך לפעולה, תהיה רשאית להתערב במסחר ותדווח לשר האוצר על הפעולות שנקטה בסמוך לאחר ההתערבות.

(ד) סבר הנגיד שיש מקום להתערבות כאמור בסעיף קטן (ב), ולא ניתן היה לקבל אישור הועדה טרם ההתערבות, יהיה רשאי להתערב במסחר וידווח לוועדה ולשר האוצר על הפעולות שנקט בסמוך לאחר ההתערבות.

פרק י"ד: דיווח לציבור

51. תוך שלושה חדשים לאחר תום כל שנה יגיש הנגיד לממשלה ולועדת הכספים של הכנסת דיווח שיכלול סקירה וניתוח המתייחסים למצב המשק ולמדיניות הכלכלית בשנה שחלפה.

52. (א) לא פחות מפעמיים בשנה יגיש יושב ראש הועדה לממשלה ולועדת הכספים של הכנסת, דיווח של הועדה שיכלול סקירה על ההתפתחויות בתחום יציבות המחירים וההתפתחויות במשק בתקופה אליה מתייחס הדיווח והמדיניות הנדרשת, לדעת הועדה, על מנת לשמור על המחירים בתחום שקבעה הממשלה כאמור בסעיף 3(ב), ועל מנת לתמוך במטרות האחרות שבסעיף 3.

(ב) סטה שיעור האינפלציה, במשך ששה חודשים רצופים, מהתחום שקבעה הממשלה לפי סעיף 3(ב), יכלול הדיווח כאמור פרטים בדבר הסיבות לסטייה, המדיניות שהועדה נוקטת להחזרת שיעור האינפלציה לתחום שנקבע, והערכת הועדה את משך הזמן הנדרש לכך.

(ג) לענין סעיף זה –

"סטייה של שיעור האינפלציה" – השינוי שבין מדד המחירים לצרכן שפורסם ערב החישוב, לבין מדד המחירים לצרכן שפורסם עבור אותו חודש בשנה הקודמת;

"מדד מחירים לצרכן" – מדד המחירים לצרכן שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

- (ד) בסמוך לאחר הגשת הדיווח כאמור בסעיף קטן (א), יציג הנגיד לועדת הכספים של הכנסת את הדיווח כאמור.
53. דיווח שנתי על יתרות מטבע החוץ תוך שלושה חדשים לאחר תום כל שנה יגיש יושב ראש הועדה לממשלה ולועדת הכספים של הכנסת דיווח על העקרונות על פיהם נקבעת הרמה הרצויה של יתרות מטבע החוץ לטווח הארוך, ועל הקווים המנחים למדיניות ההשקעות של הבנק ביתרות מטבע החוץ.
54. דיווחים אחרים הממשלה וועדת הכספים של הכנסת רשאיות, בכל עת, לדרוש מן הבנק להגיש להן דיווח בכל ענין הנוגע לפעולותיו של הבנק במסגרת ביצוע תפקידיו על פי חוק זה.

פרק ט"ו: עיצום כספי

55. עיצום כספי (א) היה לנגיד יסוד סביר להניח כי אדם עשה אחת מאלה, רשאי הוא להטיל עליו עיצום כספי בסך הקבוע בסעיף 61(א)(3) לחוק העונשין, התשל"ז-1977²⁰ (להלן – חוק העונשין):
- (1) הפר תנאי למתן אשראי או לקבלת פקדונות לפי סעיף 33(3) או לפי סעיף 33(4);
 - (2) לא הגיש דין וחשבון לפי סעיף 35(ד);
 - (3) הפר הוראה להפסיק או להגביל מתן אשראי, השקעה או חלוקת רווחים לפי סעיף 36(ב);
 - (4) היה המפר גוף פיננסי - לא מסר מידע על אף שנדרש לעשות כן לפי סעיף 37;
- (ב) בהפרה נמשכת יוסף על העיצום הכספי הקבוע לאותה הפרה, עיצום כספי בשיעור החלק החמישים שלו לכל יום שבו נמשכת ההפרה.
- (ג) בהפרה חוזרת יוסף כל העיצום הכספי שניתן היה להטיל בשלה אילו היתה הפרה ראשונה, סכום השווה למחצית העיצום הכספי כאמור; לענין זה, "הפרה חוזרת" – הפרת הוראה מההוראות המפורטות בסעיף קטן (א), בתוך שנתיים מהפרה קודמת של אותה הוראה שבשלה הוטל על המפר עיצום כספי.

²⁰. ס"ח התשל"ז, עמ' 266.

(ד) עיצום כספי ישולם לפי דרישת הנגיד, בתוך שלושים ימים מיום מסירתה; הדרישה תוצא לאחר שנמסרה הודעה למי שאליו נועדה על הכוונה להוציאה וניתנה לו הזדמנות להשמיע את טענותיו; בהודעה כאמור יצויין כי בשל הפרה נמשכת יחוייב המפר בעיצום כספי נוסף לפי הוראות סעיף קטן (ב).

(ה) לא שולם עיצום כספי במועד, תשולם עליו לתקופת הפיגור ריבית בשיעור ריבית בנק ישראל בתוספת ארבע נקודות אחוז עד תשלומו.

(ו) העיצום הכספי ייגבה לאוצר המדינה, ועל גבייתו תחול פקודת המסים (גביה)²¹.

(ז) (1) על דרישה לתשלום עיצום כספי ניתן לערער לפני בית משפט השלום בירושלים בתוך שלושים ימים מיום שנמסרה הדרישה;

(2) אין בהגשת הערעור כדי לעכב תשלום עיצום כספי, אלא אם כן הסכים לכך הנגיד או הורה בית המשפט אחרת;

(3) התקבל הערעור, יוחזר העיצום הכספי בתוספת הפרשי הצמדה וריבית מיום תשלומו עד יום החזרתו.

(ח) (1) נושא משרה בתאגיד חייב לפקח ולעשות כל שאפשר למניעת הפרות לפי פיסקאות (1) עד (4) בסעיף קטן (א) בידי התאגיד או בידי עובד מעובדיו;

(2) היה לנגיד יסוד סביר להניח כי הפר נושא משרה בתאגיד את חובת הפיקוח לפי פיסקה (1), רשאי הוא להטיל עליו עיצום כספי בסכום השווה למחצית הסכום הקבוע בסעיף 61(א)(3) לחוק העונשין;

(3) ביצע התאגיד הפרה כאמור בפיסקאות (1) עד (4) בסעיף קטן (א), חזקה כי נושא משרה בתאגיד הפר את חובתו לפי פיסקה (1), אלא אם כן הוכיח כי עשה ככל שניתן כדי למלא את חובתו.

פרק ט"ז: עונשין

עונשין 56. (א) מי שהוציא או הפיץ שטרי כסף, מעות, מסמך או כל דבר אחר, אשר

²¹. חוקי א"י, כרך ב', עמ' (ע)1374, (א)1399.

הנגיד קבע כי הם עשויים להיות תחליף מטבע, בניגוד להוראות סעיף 42 דינו - מאסר שנתיים.

(ב) מי שעשה אחד מאלה, דינו – מאסר שנה:

(1) לא החזיק נכסים נזילים בשיעור או בהרכב שקבע הנגיד לפי סעיף 55(א);

(2) ביצע עסקה, שנקבע בצו לפי סעיף 49, שהיא אסורה;

(3) הפר את חובת הסודיות, בניגוד להוראות סעיף 62(א).

(ג) האמור בסעיף 2(ב) לחוק העונשין לא יחול על עבירות ועל עונשים הנקבעים על פי חוק זה, או הנקבעים על ידי הנגיד או עובדי הבנק על פי חוק אחר.

חובת פיקוח 57. (א) נושא משרה בתאגיד חייב לפקח ולעשות כל שאפשר למניעת עבירות לפי סעיף 56 בידי התאגיד או בידי עובד מעובדיו; המפר הוראה זו, דינו – מחצית הקנס הקבוע לאותה עבירה לפי סעיף 56.

(ב) נעברה עבירה לפי סעיף 56 בידי תאגיד או בידי עובד מעובדיו, חזקה היא כי נושא משרה בתאגיד הפר את חובתו לפי סעיף קטן (א), אלא אם כן הוכיח כי עשה ככל שניתן כדי למלא את חובתו.

פרק י"ז: הוראות שונות

דין וחשבון כספי 58. (א) בתוך שלושה חודשים מתום כל שנה יערוך הבנק דין וחשבון כספי שנתי, המשקף את הרכבם ושווים של נכסי הבנק ושל התחייבויותיו ליום העסקים האחרון של השנה; הדין וחשבון ייערך בידי רואה חשבון מבקר, שמונה כאמור בסעיף 22(א)(6), על פי כללים חשבונאיים מקובלים בבנקים מרכזיים.

(ב) דינים וחשבונות לפי סעיף זה יאושרו במועצה ויוגשו לממשלה ולועדת הכספים של הכנסת, ויפורסמו לציבור בדרך שקבעה המועצה.

ביקורת על ידי מבקר המדינה 59. (א) הבנק הוא גוף מבוקר כמשמעותו בסעיף 9(6) לחוק מבקר המדינה

[נוסח משולב], התשי"ח-1958²² (להלן - חוק מבקר המדינה).

(ב) ההוראות שבסעיפים אלה בחוק מבקר המדינה, לא יחולו על ביקורת המבקר על הבנק:

(1) סעיף 10(ב), לענין הצעת הממשלה;

(2) בסעיף 14(א), הקטע המתחיל "ואם ראה צורך בכך" ועד סוף סעיף קטן (א);

(3) סעיף 20(ג), לענין המצאת הדין וחשבון לראש הממשלה ולשר הנוגע לענין;

(4) סעיף 21 לענין בקשת הממשלה.

(ג) הוראות סעיף זה יחולו על הבנק ועובדיו גם ביחס לפעילותם על פי כל דין אחר.

תשלום אגרות לבנק
60. הנגיד, באישור המועצה ובהסכמת שר האוצר, רשאי לקבוע בצו הוראות בדבר אגרות שישולמו לבנק בעד שירותים הניתנים על ידיו לפי חוק זה או לפי חוקים אחרים, לתאגידים בנקאיים או לכל אדם אחר.

פטור ממס
61. לענין תשלום מסים, ארנונות, אגרות ותשלומי חובה אחרים, דין הבנק כדין המדינה.

סודיות
62. (א) לא יגלה אדם ידיעה שנמסרה לו ולא יראה מסמך שהוגש לו לפי חוק זה, אולם מותר לגלות ידיעה או להראות מסמך אם הנגיד יראה צורך בכך לצרכי תביעה פלילית.

(ב) על אף הוראות סעיף קטן (א), רשאי הנגיד לגלות ידיעה או להראות מסמך לרשות ניירות ערך כמשמעותה בסעיף 2 לחוק ניירות ערך, או לממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון במשרד האוצר (בסעיף זה – הגוף הנעבר), ובלבד שנוכח כי הידיעה או המסמך מתבקשים לצורך

²². ס"ח התשי"ח, עמ' 92.

מילוי תפקידיו של הגוף הנעבר.

- (ג) לענין גילוי מסמכים וידעיות לבית המשפט, דין הבנק כדין המדינה.
63. הגבלות לאחר פרישה
מי שפרש משירותו בבנק, לרבות חבר ועדה וחבר מועצה, יחולו עליו הוראות חוק שירות הציבור (הגבלות לאחר פרישה), התשכ"ט-1969²³ (להלן - חוק שירות הציבור), בשינויים המחוייבים; סעיף 3 לחוק שירות הציבור יחול על הנגיד, המשנה לנגיד, עובד שהנגיד מינה לחבר הנהלת הבנק ועובד שהיה מדורג ערב פרישתו באחת מחמש הדרגות העליונות בדירוג עובדי הבנק.
64. ייצוג בפני מוסדות כספיים בינלאומיים
(א) הבנק ייצג את המדינה בכל ענין הנוגע לחברות המדינה בקרן המטבע הבינלאומית, בבנק להסדרי סליקה בינלאומיים, בבנק הבינלאומי לשיקום ופיתוח, וכן במוסדות כספיים בינלאומיים אחרים על פי החלטת ממשלה.
- (ב) הבנק רשאי לבצע כל פעולה הנדרשת לצורך הייצוג, לרבות השקעה במניותיו של מוסד כספי בינלאומי.
65. פקודת השטרות
לענין פקודת השטרות²⁴ דינו של הבנק כדין בנקאי כמשמעותו באותה פקודה.
66. עדות על מטבע
תעודה הנחזית כתעודה שניתנה מאת הנגיד, או מאת אדם שהנגיד הרשהו לכך בכתב, והמעידה על המצורף אליה שהוא מטבע או שהוא מטבע מזויף, תשמר ראייה על כך, כל עוד לא הוכח היפוכו של דבר.
67. ביצוע
הממשלה ממונה על ביצוע חוק זה.
68. תיקון פקודת הבנקאות - מס'
בפקודת הבנקאות, 1941²⁵ -
- (1) בסעיף 8(ב), המילה "מימוש" תימחק, ובמקום "סעיף 44 לחוק בנק ישראל, התשי"ד-1954" יבוא "סעיף 34 לחוק בנק ישראל, התשס"ט-2009".

23. ס"ח התשכ"ט, עמ' 144.

24. דיני מדינת ישראל [נוסח חדש], מס' 2, עמ' 12.

25. ע"ר 1941, תוס' 1, עמ' (ע) 69, (א) 85; ס"ח התשס"חה, עמ' 184. ____.

(2) בסעיף 78(א), ברישה, במקום "באישור הממשלה" יבוא "באישור הועדה כהגדרתה בחוק בנק ישראל, התשס"ט-2009";

(3) בסעיף 2א15 (א) -

(א) בכותרת הסעיף, במקום "לרשות פיקוח" יבוא "לבנק ישראל ולרשות פיקוח".

(ב) בסעיף קטן (א), אחרי "להראות מסמך" יבוא "לעובד בנק ישראל לשם מילוי תפקידו וכן".

69. בסעיף 50ב(א) לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981²⁶, אחרי "כמשמעותה בסעיף 2 לחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968", יבוא "לבנק ישראל".
תיקון חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) – מס'

70. בחוק יסודות התקציב-
תיקון חוק יסודות התקציב – מס'

- (1) בסעיף 21, בהגדרת "גוף מתוקצב", המילים "בנק ישראל" – יימחקו;
- (2) בסעיף 32, בהגדרת "גוף מתוקצב", בסופה יבוא "וכן בנק ישראל";
- (3) בסעיף 33(א), אחרי "המידע יימסר בהסכמת השר הנוגע בדבר", יבוא "ולגבי בנק ישראל – בהסכמת ראש הממשלה";
- (4) בסעיף 33א(ג)(4), אחרי "סעיף 29(א)" יבוא "ולענין עובדי בנק ישראל – לפי סעיף 23 לחוק בנק ישראל";
- (5) בסעיף 35, בפסקאות (1) ו-5), בסופם יבוא "ולגבי עובד בנק ישראל – לפי סעיף 23 לחוק בנק ישראל, התשס"ט-2009".

71. בסעיף 12(א) לחוק הביקורת הפנימית, התשנ"ב-1992²⁷ פסקה (2) – בטלה.
תיקון חוק הביקורת הפנימית – מס'

72. בסעיף 16(ג) לחוק מערכות תשלומים, התשס"ח-2008²⁸, המילה "מימוש" תימחק, ובמקום "סעיף 44 לחוק בנק ישראל, התשי"ד-1954" יבוא "סעיף 34 לחוק בנק ישראל, התשס"ט-2009".
תיקון חוק מערכות תשלומים – מס'

73. בסעיף 6 לחוק מילווה קצר מועד, התשמ"ד-1984²⁹, במקום הסיפה קצר מועד – מס'

²⁶ ס"ח התשמ"א, עמ' 208; התשס"ח, עמ' 165.

²⁷ ס"ח התשנ"ב, עמ' 198; התשנ"ח, עמ' 73.

²⁸ ס"ח התשס"ח, עמ' 184.

המתחילה במילים "להרחבתם או לצמצומם של אמצעי התשלום" יבוא "כדי להשיג את מטרות בנק ישראל ולמלא את תפקידיו המפורטים בסעיפים 3 ו-4 לחוק בנק ישראל, התשס"ט-2009".

- ביטול 74. (א) חוק בנק ישראל, התשי"ד-1954³⁰ (להלן – החוק הקודם) – בטל.
- (ב) חוק הפיקוח על המטבע, התשל"ח-1978³¹ – בטל.
- תחילה 75. תחילתו של חוק זה ביום.....(להלן - יום התחילה).
- הוראת מעבר 76. (א) הנגיד והמשנים לנגיד שכיהנו ערב יום התחילה ימשיכו לכהן עד תום התקופה שלה מונו.
- (ב) עם כניסתו לתוקף של חוק זה, החברים מקרב הציבור בועדה ובמועצה הממונים לראשונה יתמנו כלהלן:
אחד מתוך החברים במועצה יתמנה לשנה, שניים מתוך החברים במועצה ואחד מתוך החברים בועדה יתמנו לשנתיים, הרביעי מתוך החברים במועצה והשני מתוך החברים בועדה יתמנו לשלוש שנים, והחבר החמישי מתוך החברים במועצה והחבר השלישי מתוך החברים בועדה יתמנו לארבע שנים.
- (ג) לא הוקמה ועדה לפי סעיף 17 או לא הוקמה מועצה לפי סעיף 22, יהיו הסמכויות שהוקנו בחוק זה לוועדה או למועצה, לפי הענין, בידי הנגיד עד להקמת ועדה או מועצה כאמור.
- (ד) תנאי השכר והקיצבה שנקבעו לנגיד ולמשנה לנגיד ערב תחילתו של חוק זה ימשיכו לחול גם אחרי תחילתו של חוק זה על הנגיד ועל המשנה לנגיד שמונו ערב תחילתו של החוק.
- (ה) הוראות סעיף 23 לא יחולו לגבי שינויים בשכר, בתנאי פרישה או בגמלאות או על הטבות כספיות אחרות הקשורות בעבודה, של כל אחד מהמנויים להלן, ולגבי שינויים אלה ימשיכו לחול הוראות פרק ג' לחוק יסודות התקציב; ואלה הם:
- (1) חברי הנהלת הבנק שהחלו בעבודתם לפני תחילתו של חוק זה, למעט חברי הנהלה המועסקים לפי חוזה עבודה אישי;

²⁹ ס"ח התשמ"ד, עמ' 69.

³⁰ ס"ח התשי"ד, עמ' 192; התשס"ח, עמ' 189.

³¹ ס"ח התשל"ח, עמ' 108; התשס"א, עמ' 180.

(2) מי שפרש מהבנק לפני יום י"ח באב התשס"ח (19 באוגוסט
2008).

דברי הסבר

כללי

חוק בנק ישראל הקיים, נחקק לפני כיוכל שנים, בשנת 1954, שיקף את התפישות שרווחו אז לגבי תפקידיו של בנק מרכזי, ונשען במידה רבה על החשיבה הכלכלית של אותה תקופה.

בשני העשורים האחרונים נערכו רפורמות משמעותיות ביותר בחקיקת הבנקים המרכזיים במספר רב של מדינות, תוך שימת דגש על עצמאותם של הבנקים המרכזיים, ובעיקר אי תלותם במערכת הפוליטית, ועל יעדיהם הרצויים. ועדת לוי, אשר מונתה בדצמבר 1997 על-ידי ראש הממשלה דאז, מר בנימין נתניהו, במטרה לבחון את השינויים הנדרשים בחוק בנק ישראל, המליצה אף היא, לאחר בחינה מעמיקה של הנושא, כולל ביצוע השוואות בין מדינות, על שינויים התואמים את הנורמות הבינלאומיות.

השינויים העיקריים בחקיקה של הבנקים המרכזיים שנעשו במספר רב של מדינות, כמו גם אלה הבאים לידי ביטוי בהמלצות ועדת לוי, הינם קביעה בחוק שהיעד העיקרי של הבנק המרכזי הוא השגת יציבות מחירים ושמירה עליה, וחיזוק עצמאותו מכוח חוק של הבנק המרכזי בקביעת הכלים להגשמת היעדים ודרך הפעלתם. זאת, על סמך ההכרה, בארץ ובעולם, שהתחזקה במהלך השנים, בפרט משנות השמונים של המאה העשרים – בהסתמך על מחקרים עיוניים מחד ועל הניסיון המעשי מאידך – כי יציבות מחירים הכרחית לשם השגת יעדים חשובים כצמיחה בת-קיימא ורמה גבוהה של השקעות ותעסוקה לאורך זמן. עוד התבססה ההכרה שמדיניות מוניטרית הינה הכלי היעיל ביותר להשפעה על קצב האינפלציה ולהשגת יציבות מחירים. נמצא גם קשר חיובי וברור בין מידת עצמאותם של בנקים מרכזיים בעולם לבין מידת ההצלחה של מדינות רבות בהורדת האינפלציה ושמירתה ברמה נמוכה ויציבה.

ראוי להדגיש כי המשבר הפיננסי העולמי שפרץ בשנת 2007 ממחיש את תפקידם החיוני של הבנקים המרכזיים בהתמודדות אקטיבית עם השלכותיו ובכלל, בחתירה ליציבות פיננסית והבטחתה.

מקובל כיום בעולם, כי לבנק מרכזי, המצויד בכלי מדיניות נאותים, אותם הוא מוסמך להפעיל לפי שיקול דעתו הבלעדי, יש יתרון ברור בהבטחת יציבות מחירים. את תחום יציבות המחירים עצמו קובעת הממשלה. מכאן, שחלוקת העבודה והאחריות היא כזו, שהבנק המרכזי יפעל באמצעות הכלים שברשותו להשגה ושמירה על יציבות מחירים, ובכפוף לכך יסייע לממשלה בהשגת יעדים נוספים, במיוחד צמיחה ותעסוקה; ועל הממשלה לפעול באמצעות המדיניות התקציבית, ושינויים מבניים תומכי תחרות, לשם השגת היעדים הריאליים ובכלל זה צמיחה, תעסוקה ואיזון סביר במאזן התשלומים. הניסיון שנצבר מאז פרוץ המשבר הפיננסי העולמי בשנת 2007, מוכיח כי לבנק מרכזי עצמאי, המצויד בכלי מדיניות נאותים, אותם הוא מוסמך להפעיל לפי שיקול דעתו הבלעדי, יתרון ברור גם בתחום היציבות הפיננסית והוא עשוי לשמש זרוע חיונית המסייעת ותומכת במדיניות הממשלה בתחום זה.

חידוד מטרות הבנק המרכזי ומתן עצמאות - בין היתר, בקביעה ובהפעלה של כלי המדיניות – מחייבים בניית מנגנונים לבקרה ציבורית ופנימית, על מנת להבטיח שעצמאות הבנק המרכזי תלווה באחריות, דיווחיות (accountability) ושקיפות כלפי הרשות המבצעת, הרשות המחוקקת והציבור.

לאור ההתפתחויות האמורות, מוצע להחליף את החוק הקיים בחוק חדש, אשר ישקף את העקרונות הבינלאומיים הנהוגים באשר לבנק מרכזי.

סעיף 1 להצעה

סעיף זה דומה לסעיף 1 לחוק הקיים, אם כי נעשו בו מספר שינויים; ההגדרות של הועדה המייעצת והמועצה המייעצת הושמטו. על פי החוק הקיים, הנגיד אמור להיוועץ בגופים אלה ולדווח להן, ללא מחויבות לקבל את עצתן ולפעול על פיה. בהתאם לעקרונות החדשים בחוק המוצע, יוקמו ועדה מוניטרית ומועצה מינהלית, שיהיו גופים בעלי סמכויות החלטה, ולפיכך מוצע לבטל את הועדה המייעצת ואת המועצה המייעצת, שהיו קיימות על פי החוק הישן. בהתאם לכך גם תוקנו ההוראות השונות בחוק הקיים הדורשות התייעצות עם גופים אלה ודיווח להם.

כמו כן ובהתאם לאמור, נוספו הגדרות של ועדה, של מועצה ושל ועדה ציבורית. "הועדה" הינה הועדה המוניטרית שמוצע להקימה כמפורט בסעיף 17 המוצע, אשר, בין יתר תפקידיה, תקבע את המדיניות המוניטרית, תחליט על הפעולות הנדרשות לצורך השגת המטרות המנויות בסעיף 3 המוצע, תקבע את השינויים בעקרונות על פיהם תיקבע הרמה הרצויה של יתרות מטבע החוץ לטווח הארוך ואת הקווים המנחים למדיניות השקעת היתרות, תקבע את התנאים להעמדת אשראי לתאגידים בנקאיים וקבלת פקדונות מתאגידים בנקאיים, תקבע אם קיימות הנסיבות שבהן הבנק רשאי לבצע פעולות פיננסיות גם מול גופים פיננסיים נוספים והתנאים לביצוע פעולות כאמור, ותהא רשאית, במקרה הצורך ולשם השגת מטרות הבנק ויעדיו, להחליט על התערבות הבנק במסחר בשוק מטבע החוץ.

"המועצה" הינה המועצה המינהלית שמוצע להקימה כמפורט בסעיף 22 לחוק המוצע, אשר בין יתר תפקידיה, יהיה לאשר את תכניות העבודה של הבנק, את התקציב לפעילותו המינהלית של הבנק, וכן את מבנה השכר בבנק, תנאי השכר והשינויים שיחולו בהם, בהתאם למנגנוני בקרה המפורטים בסעיף 23 לחוק המוצע, ואת הדוחות הכספיים של הבנק, כמו גם פעולות שונות בתחום הוצאת המטבע. "הועדה הציבורית" הינה הגוף שמוצע להקים לצורך הבטחת הליך מינוי תקין של חברים מקרב הציבור שיכהנו בוועדה המוניטרית ובמועצה המינהלית.

בנוסף, הוגדר המונח "גוף פיננסי", בין היתר, לשם קביעת הגופים אשר הבנק יהיה רשאי לבצע כלפיהם פעולות פיננסיות שייראו לוועדה המוניטרית דרושות לשם שמירה על יציבותה של המערכת הפיננסית ופעילותה הסדירה, ואשר הבנק יהיה רשאי לדרוש לגביהם דיווחים לצורך השגת מטרות הבנק ולביצוע תפקידיו וכן המונח "רשות פיקוח", בהתייחס לרשויות המפקחות על הגופים הפיננסיים השונים. כמו כן הוגדר המונח "יציבות מחירים לאורך זמן", לצורך קביעת המדרג בין מטרותיו השונות של הבנק המפורטות בסעיף 3 לחוק המוצע. כן הוגדר המונח "נושא משרה בתאגיד" לצורך הטלת חובת פיקוח למניעת ביצוע הפרות מסוימות של דרישות החוק בידי תאגיד ולמניעת ביצוע עבירות מסוימות על ידי תאגיד וכן הוגדרו המונחים "קרוב" ו-"זיקה אישית, עסקית או פוליטית", לצורך הגדרת תנאי הפסלות לכהונה בוועדה המוניטרית, במועצה המינהלית ובוועדה הציבורית.

סעיף 2 להצעה

סעיף 2 המוצע דומה במהותו לסעיפים 2 ו-4 בחוק הקיים.

סעיפים 3 עד 5 להצעה

מוצע להגדיר את מטרות הבנק ותפקידיו, תוך קביעה מפורשת, שהבנק עצמאי בבחירת הפעולות להשגת המטרות ובביצוע התפקידים שנקבעו לו (סעיף 5).

בסעיף 3 לחוק הקיים נקבעו מספר מטרות. מאחר שהמטרות המנויות בחוק הקיים עלולות בטווח הקצר, מידי פעם, לסתור זו את זו, מוצע בסעיף 3 לקבוע, ששמירה על יציבות המחירים תהיה המטרה המרכזית כפי שנעשה בפועל כיום. את תחום יציבות המחירים תקבע הממשלה בהתייעצות עם הנגיד. בנוסף, על הבנק לתמוך במטרות אחרות של המדיניות הכלכלית שתקבע הממשלה, ובלבד שלא תהיה בכך פגיעה בהשגת היעד של שמירה על יציבות המחירים לאורך זמן. בהתאם להגדרה שבסעיף 1, יציבות מחירים לאורך זמן מתקיימת כאשר ישנה ציפיה, על בסיס המדיניות המוניטרית שקבעה הועדה המוניטרית, ששיעור האינפלציה יהיה בתחום יציבות המחירים שנקבע, תוך תקופה של שנתיים.

קביעת השמירה על יציבות מחירים כמטרה המרכזית של הבנק נובעת, בין היתר, מהעובדה שמדיניות מוניטרית יכולה להשפיע, בראש ובראשונה על יציבות מחירים, ובכך היא תומכת בהשקעות, בצמיחה ובתעסוקה לאורך זמן.

עוד מוצע לקבוע, שמטרה נוספת של בנק ישראל, תהיה תמיכה ביציבות של המערכת הפיננסית ובפעילותה הסדירה. מקובל היום במדינות רבות בעולם, שבנקים מרכזיים עוסקים בתחום זה, עקב מקומה המרכזי של המערכת הפיננסית במשק, קשרי הגומלין בינה לבין הפעילות הריאלית, והיותו של הבנק המרכזי הגורם היחיד שיכול לשמש כ"מלווה של מוצא אחרון" (lender of last resort) כלפי התאגידים הבנקאיים וגופים פיננסיים אחרים. המשבר הפיננסי העולמי, שפרץ בשנת 2007, ממחיש את תפקידם החיוני של הבנקים המרכזיים בהתמודדות אקטיבית עם השלכותיו ובכלל, בחתירה ליציבות פיננסית והבטחתה.

התפקידים המפורטים בסעיף 4 המוצע דומים, בעיקרם, לתפקידים המוטלים על הבנק לפי החוק הקיים, ואולם מוצע לפרט אותם ולהוסיף להם גם את התפקיד של הסדרת מערכות התשלומים והסליקה במשק. להשלמת רשימת התפקידים מוצע, בסעיף קטן (7), לעגן במסגרת תפקידי הבנק גם את התפקידים המוטלים עליו בנושא הפיקוח וההסדרה של מערכת הבנקאות המעוגנים בחוקים שונים. ראוי לציין את קשר הגומלין ההדוק בין תפקידי הסדרת מערכות התשלומים והסליקה במשק והתפקידים בנושא הפיקוח וההסדרה של מערכת הבנקאות מחד גיסא, לבין התפקיד לתמוך בפעילותה הסדירה של המערכת הפיננסית וביציבותה, מאידך גיסא.

סעיף 6 להצעה

מוצע להוסיף סעיף, אשר יתאר את המבנה הארגוני של הבנק, המורכב מנגיד, אשר ינהל את הבנק, ועדה מוניטרית ומועצה מינהלית.

סעיף 7 להצעה

הסעיף המוצע מחליף את סעיפים 5 עד 7 לחוק הקיים. על פי החוק הקיים, סכום ההון של הבנק קבוע בחוק והגדלתו מחייבת הוראה של שר האוצר ואישור ועדת הכספים. כמו כן, על פי החוק הקיים, לבנק תהא קרן שמורה שסכומה קבוע בחוק והגדלתה היא בסמכות הנגיד באישור שר האוצר וועדת הכספים. ההון של הבנק והקרן השמורה הוגדלו מספר פעמים בעבר, וליום 31 בדצמבר 2008, לאחר שערך לפי תקן מס' 12 של המוסד לתקינה חשבונאית, עומד הון הבנק על סכום של 848 מיליון ש"ח (סכום מקורי - 60 מיליון ש"ח) והקרן השמורה הינה בסכום של 3,317 מיליון ש"ח (סכום מקורי - 260 מיליון ש"ח). מוצע, במקום לקבוע סכום קבוע של הון ומנגנון להגדלתו, לקבוע מנגנון לחלוקת רווחים בהתבסס על ההון המזערי הרצוי של הבנק. כן מוצע לבטל את הקרן השמורה.

על פי החוק הקיים על הבנק להעביר את כל רווחיו לממשלה. מוצע לקבוע מנגנון לחישוב הרווחים שיועברו בתום כל שנה לממשלה, כך, אם בתום השנה יעמוד הון הבנק, בניכוי הרווחים שיש להעביר לממשלה בעד אותה שנה, על 2.5% או יותר מנכסי הבנק – יחולק לממשלה מלוא הרווח הנקי לאותה שנה; אם בתום השנה יעמוד הון הבנק, בניכוי הרווחים שיש להעביר לממשלה בעד אותה שנה, על שיעור שבין 1% ל- 2.5% מנכסי הבנק – יחולקו לממשלה 50% מהרווח הנקי לאותה שנה; אם בתום השנה יעמוד הון הבנק, בניכוי הרווחים שיש להעביר לממשלה בעד אותה שנה, על 1% או פחות מנכסי הבנק – לא יחולקו רווחים.

ההתייחסות ל"הון עצמי" "רווח נקי" ויתרת הפסד" בסעיף המוצע תהיה כפי המוצג בדין וחשבון הכספי השנתי של הבנק לשנה הרלוונטית. מוצע להבהיר כי, בהתאם לכללים החשבונאיים שאימץ הבנק המרכזי האירופאי ובנקים מרכזיים רבים אחרים, הרווח הנקי לא יכלול רווחים שטרם מומשו. כן מוצע להבהיר כי, בהתאם למקובל בבנקים מרכזיים רבים, הרווח הנקי יחושב בניכוי יתרת הפסד שנצברה, כך שכאשר יש רווח לשנה מסוימת הוא יקוזז תחילה כנגד יתרת הגרעון, אם קיימת, ורק אם נותר רווח לאחר כיסוי הגרעון, הוא יועבר לממשלה בהתאם למנגנון המוצע.

סעיף 8 להצעה

מוצע, שבדומה לסעיף 8 בחוק הקיים, יתמנה הנגיד בידי נשיא המדינה, על פי המלצת הממשלה. מינוי נגיד שלא באופן ישיר בידי הרשות המבצעת מקובל ברוב המדינות, ומהווה אחד מהסמנים לעצמאותו של הבנק המרכזי.

סעיף 9 להצעה

סעיף 9 המוצע דומה בעיקרו לסעיף 9 לחוק הקיים. מוצע שלא לשנות מהמצב הקיים, על פיו הנגיד מנהל את הבנק, ולהוסיף כי הוא יכהן גם כיושב ראש הועדה המוניתרית וכחבר במועצה המינהלית. עוד מוצע לשמר את תפקידו של הנגיד כיועץ לממשלה בעניינים כלכליים.

סעיפים 10 עד 12 להצעה

מוצע, שבדומה לסעיף 10 בחוק הקיים, הממשלה תמנה משנה לנגיד, אולם בשונה מהחוק הקיים, מוצע בסעיף 10(א), שהמינוי יעשה על פי המלצת הנגיד, ולא רק בהתייעצות עם הנגיד, כפי שקיים כיום, זאת עקב הצורך של המשנה לנגיד לעבוד יחד עם הנגיד. כמו כן מוצע לבטל את האפשרות שבחוק הקיים למינוי של שני משנים לנגיד, שכן צורך כאמור מתייתר במבנה הארגוני המוצע שבו קיימות בבנק גם ועדה מוניתרית ומועצה מינהלית. המשנה לנגיד יהיה חבר בוועדה המוניתרית ובמועצה המינהלית. בנוסף, מוצע בסעיף 10(ב), שהנגיד יקבע את התפקידים שימלא המשנה לנגיד, מעבר לקביעה שהמשנה לנגיד הינו ממלא מקומו של הנגיד. בחוק הקיים נקבע, כי בהעדרו של הנגיד, ימלא המשנה לנגיד את מקומו וישתמש בסמכויותיו. בסעיף 11 מוצע לקבוע במפורש, שמילוי מקומו של הנגיד לא יהיה בכל מצב של העדרות, כי אם רק אם נבצר מהנגיד למלא את תפקידו או חדל הנגיד מלכהן בתפקידו.

בסעיף 12(א) מוצע לקבוע, בדומה לסעיף 12(א) בחוק הקיים, שתקופת הכהונה של נגיד ושל משנה לנגיד היא חמש שנים, אולם בשונה מהחוק הקיים המאפשר לשוב ולמנותם ללא הגבלה, מוצע לקבוע במפורש, שניתן למנותם לתקופת כהונה אחת נוספת בלבד. סעיף 12(ב) מסדיר את המקרה של משנה לנגיד מכהן ונגיד חדש. מאחר ובמקרה זה, המשנה לנגיד האמור לא מונה לפי המלצת הנגיד המכהן החדש, מוצע לאפשר לנגיד חדש להמליץ על משנה לנגיד אחר בתום שנה מכניסתו לתפקיד, אם לא הסתיימה תקופת כהונתו של המשנה לנגיד במועד מוקדם יותר.

סעיף 13 להצעה

ההוראה בסעיף 13 לחוק הקיים באשר להתעסקות נוספת של הנגיד או המשנה לנגיד הוחמרה, ומוצע לקבוע, בנוסף לאיסור עיסוק בעיסוקים המפורטים, גם איסור להחזיק בישראל כספים וניירות ערך, אלא בהתאם לכללים שקבעה הממשלה לעניין שרים וסגני שרים, בשינויים המחויבים; כן מוצע לקבוע מפורשות, שהנגיד או המשנה לנגיד רשאים למלא תפקידים מסוימים, ובלבד שמילוי התפקיד על ידם לא יפגע בעצמאות הבנק, מטרותיו ותפקידיו, ולא יפגע ביכולתם למלא את תפקידיהם, וכן שהתפקיד, למעט מילוי תפקיד הוראה אקדמאי, לא יהיה כרוך בקבלת שכר או גמול כלשהו. על עיסוק בתפקיד הוראה אקדמאי בשכר יחולו הכללים החלים לענין זה על עובדי המדינה, בשינויים המחויבים.

סעיף 14 להצעה

בהתאם לסעיף 14 לחוק הקיים, הממשלה קובעת את המשכורות של הנגיד ושל המשנה לנגיד. כיום נקבעות הגמלאות שישולמו לנגיד הבנק ולמשנהו לפי חוק גמלאות לנושאי משרה ברשויות השלטון, התשכ"ט-1969. מוצע שתנאי השכר, וכן תנאי השירות והגמלאות של הנגיד, ייקבעו בידי הממשלה. כן מוצע שתנאי שכרו, תנאי השירות והגמלאות של המשנה לנגיד יהיו בשיעור של 90% מאלה של הנגיד.

סעיפים 15 ו-16 להצעה

סעיף 15 המוצע דומה לסעיף 15 לחוק הקיים, אם כי מוצע להשמיט מהחוק את פסקה (1) לסעיף 15 לחוק הקיים, הקובע, שניתן להפסיק כהונתו של נגיד בשל חילוקי דעות בינו לבין הממשלה בשאלות עקרוניות של מדיניות הנוגעות לתפקידי הבנק. להוראה מעין זו אין מקום בחוק, משום שיש בה פגיעה בעצמאותו של הנגיד ושל בנק ישראל. בהתאם גם בוטלה ההוראה המפורטת בסעיף 17 לחוק הקיים, המזכה את הנגיד בשכר עד לתום הכהונה לה הוא מונה, אם הוא מתפטר מחמת חילוקי דעות עם הממשלה.

יתר העילות המוצעות להפסקת כהונתו של הנגיד דומות לאלה הקבועות בחוק הקיים. דבר זה נכון גם לגבי סעיף 16 המוצע, המקביל, במידה רבה, לסעיף 18 לחוק הקיים, המפרט את המקרים שבהם ניתן להפסיק את כהונתו של המשנה לנגיד. מוצע להוסיף לעילות שבגינן ניתן להפסיק כהונתו של משנה לנגיד גם את העילה שהוא אינו ממלא את תפקידו כראוי, לדעת הנגיד.

סעיפים 16 ו-19 לחוק הקיים הושמטו, שכן אין הצדקה להוראה על פיה נגיד או משנה לנגיד שהופסקה כהונתם במקרים מסוימים, זכאים לקבל שכר עד לתום הכהונה לה הם התמנו.

סעיף 17 להצעה

במרבית המדינות בעולם מקובלת הגישה, לפיה האחריות והסמכות לקביעת המדיניות המוניטרית והבקרה על ביצועה אינם מוטלים על כתפי אדם אחד בלבד, אלא על ועדה בעלת סמכויות החלטה.

בהתאם לגישה זו, מהווה סעיף 17 את אחד מהשינויים המשמעותיים בחוק המוצע, ולפיו המדיניות המוניטרית לא תקבע עוד בלעדית בידי הנגיד, לאחר התייעצות עם בעלי תפקידים בבנק ועם הוועדה המייעצת בלבד, אלא בידי ועדה, שתורכב הן מבעלי תפקידים בבנק והן מחברים מקרב הציבור, שבראשה יעמוד הנגיד. על פי סעיף 17 המוצע, תוקם, ועדה מוניטרית, אשר תקבע את המדיניות המוניטרית, תעקוב אחר ביצועה, תבחן מפעם לפעם את ההתפתחויות המוניטריות ואת ההתקדמות להשגת יעדי המדיניות ותחליט על הפעולות שעל הבנק לנקוט כדי להשיג את המטרות המנויות בסעיף 3. מוצע לקבוע במפורש, כי בהחלטת הוועדה המוניטרית על שיעור הריבית, תיקבע התקופה שלגביה נקבע אותו שיעור ריבית, וכי כל החלטה לעניין שיעור הריבית, לרבות החלטה על השארתו, תיעשה בידי הוועדה המוניטרית. בנוסף, מוטלים על הוועדה המוניטרית תפקידים נוספים הקשורים למדיניות המוניטרית וכן תפקידים אשר קבועים בסעיפים שונים בחוק המוצע; כך, למשל, קביעת העקרונות על פיהם תיקבע הרמה הרצויה של יתרות מטבע החוץ והקווים המנחים למדיניות ההשקעות של יתרות מטבע החוץ, קביעת התנאים להעמדת אשראי לתאגידים בנקאיים וקבלת פקדונות מתאגידים בנקאיים, קביעת התקיימותן של הנסיבות שבהן הבנק יהיה רשאי לבצע פעולות פיננסיות גם מול גופים פיננסיים נוספים והתנאים לביצוע פעולות כאמור, ובמסגרת התערבות הבנק, במקרה הצורך, במסחר בשוק מטבע החוץ.

סעיף 18 להצעה

סעיף 18 המוצע משקף עקרון בסיסי נוסף בחוק זה, והוא חובת השקיפות והדיווחיות המוטלת על הבנק, כעקרון המאזן את עקרון העצמאות ומהווה מנגנון לבקרה ציבורית על מדיניות הבנק ועבודתו. בהתאם לכך, מוצע שהוועדה תעביר לממשלה ותפרסם לציבור סיכום של דיוניה, הן בנושא שיעור הריבית והן בנושאים אחרים, ושל החלטותיה, לרבות נימוקים ותוצאות ההצבעה, וזאת תוך שבועיים ממועד הדיון. מוצע כי הנתונים לגבי תוצאות ההצבעה שיפורסמו יתייחסו לתוצאות המספריות ללא פירוט שמי, וזאת על מנת להקפיד על סביבה הולמת לקיום דיון ענייני וחופשי מלחצים.

כמו כן מוצע לקבוע כי פרסום החלטה של הועדה המוניתרית על שיעור הריבית, או על שימוש בכלי מוניתרי אחר, ייעשה מיד לאחר קבלת ההחלטה, בצרוף תמצית הנימוקים. בסעיף קטן (ג) מוצע לאפשר לוועדה, במקרים חריגים, כאשר יש, לדעתה, חשש שהפרסום, באותה העת, עלול לפגוע בתוצאות המדיניות המוניתרית, לדחות פרסום של סיכום דיון מסויים או של החלטה על שימוש בכלי מוניתרי או פרסום תמצית הנימוקים של החלטה על שיעור ריבית. עם זאת, כאשר אלה יפורסמו, חייבת הועדה לפרסם גם את הנימוקים שעל בסיסם הוחלט על דחיית הפרסום. על אף האמור לעיל, הועדה רשאית שלא לפרסם כלל סיכום דיון מסוים או החלטה מסוימת, אם הייתה סבורה שהפרסום עלול לפגוע במעמד של מדינת ישראל בחו"ל או של בנק ישראל או בקשריהם עם גופים פיננסיים בחו"ל.

במקרה שבו החליטה הועדה לדחות פרסום או אי פרסום של סיכום דיון או של החלטה שלה, כאמור לעיל, יהא על הנגיד, לפי ההצעה, לדווח בכתב לשר האוצר על תוכן הדיון או ההחלטה, כמו גם הסיבות להחלטה שלא לפרסמה או לדחותה.

סעיפים 19 ו-20 להצעה

סעיף 19(א) המוצע עוסק בהרכב הועדה המוניתרית. מוצע שבועדה יהיו שישה חברים – הנגיד אשר ישמש כיושב ראש, המשנה לנגיד, עובד בנק ישראל שימונה בידי הנגיד, ועוד שלושה חברים מקרב הציבור, אשר ימונו בידי הממשלה על פי המלצת ועדה ציבורית, שהרכבה ותפקידיה מפורטים בסעיפים 31 ו-32 לחוק המוצע.

מוצע להחיל על החברים מקרב הציבור במועצה המינהלית את תנאי הכשירות לכהונה של דירקטור בחברה ממשלתית לפי הקבוע ברישא לסעיף 16א' לחוק החברות הממשלתיות, ולפיו חבר מקרב הציבור צריך להיות תושב ישראל שמלאו לו עשרים וחמש שנה ומעלה, אולם, לאור החשיבות של המומחיות והניסיון המיוחדים הנדרשים לצורך התפקיד, בתחום המוניתרי או הפיננסי או המקרו – כלכלי, מוצע לקבוע תנאי כשירות מיוחדים, כמפורט בסעיף 19(ב) המוצע. תנאים נוספים, שנועדו למנוע ניגודי עניינים בין כהונתו כחבר הועדה המוניתרית לבין עיסוקים וקשרים אחרים שלו, מפורטים בסעיף 29 המוצע.

בנוסף מוצע, שהאיסור החל על הנגיד ועל המשנה לנגיד להחזיק בישראל כספים וניירות ערך, שלא בהתאם לכללים שקבעה הממשלה לעניין שרים וסגני שרים, בשינויים המחויבים, יחול גם על יתר חברי הועדה המוניתרית, בשל החשש לניגוד עניינים.

מוצע כי החברים מקרב הציבור בועדה המוניתרית ימונו לתקופת כהונה של 4 שנים, אולם עקב המומחיות והניסיון המיוחדים הנדרשים מהם, מוצע כי ניתן יהיה למנותם לתקופות נוספות, ללא הגבלה.

סעיף 21 להצעה

הסעיף המוצע עוסק במספר עניינים הקשורים בדרך עבודתה של הועדה המוניתרית. מוצע בסעיף קטן (א) לקבוע שהסמכות לכנס את הועדה המוניתרית תהיה בידי יושב הראש שלה וכי הוא יכנס לפחות שמונה פעמים בשנה, וכן יכנס ישיבה מיוחדת אם ביקשו זאת לפחות שנים מחבריה. עם זאת, מוצע להגביל את מספר הפעמים לכינוסה של ישיבה מיוחדת לארבע פעמים בשנה. הנוהג, כיום, הוא שהנגיד מקיים דיונים חודשיים, והחלטות על הריבית מתקבלות פעם בחודש. מוצע שלא לחייב בחוק את הועדה המוניתרית להתכנס פעם בחודש ולאפשר לה לבחור את מועדי קביעת הריבית. כך המצב בארה"ב, בקנדה ואף במדינות אחרות. הניסוח המוצע מאפשר לוועדה המוניתרית להתכנס לעיתים תכופות יותר מן המינימום הקבוע בחוק.

בסעיף קטן (ב) מוצע לקבוע הוראה בדבר מנין חוקי לשיבות הועדה המוניתרית. מוצע שלא להסתפק ברוב של חברי הועדה המוניתרית כדי לקיים מנין חוקי, אלא לקבוע שהרוב צריך לכלול גם את הנגיד. עם זאת, הנגיד יהיה רשאי להסכים, לפי המוצע, כי בהיעדרו, ייכלל המשנה לנגיד במנין החוקי הנדרש.

מוצע לקבוע, כי החלטות הועדה המוניתרית יתקבלו ברוב קולות, כאשר ליושב ראש הועדה קול נוסף במקרה של שוויון בקולות (סעיף קטן (ג)).

כן מוצע לקבוע כי אם נתפנה מקומו של חבר, או נפל פגם במינויו או בהמשך כהונתו, לא יהיה בכך כדי לפגוע בהחלטת הועדה (סעיף קטן (ד)).

בסעיף קטן (ה) מוצע לקבוע שחבר ועדה רשאי לקבל מידע המצוי בבנק הדרוש לחבר הועדה לצורך ביצוע תפקידיו, וכי פניה לקבלת המידע תהיה אל הנגיד או אל מי שהוא הסמיך לכך, וזאת על מנת להסדיר את קבלת המידע הנדרש מהבנק.

מוצע בסעיף קטן (ו) לאפשר קיום ישיבות באמצעות אמצעי תקשורת, ואולם לא כדרך שבשגרה אלא במקרים מיוחדים, ובלבד שכל חברי הועדה המשתתפים יכולים לשמוע זה את זה בו בזמן. סדרי עבודתה של הועדה המוניטרית שלא נקבעו בחוק, ייקבעו על ידה.

סעיף 22 להצעה

סעיף זה מהווה אחד מהשינויים המשמעותיים המוצעים, ולפיו גם נושאים הקשורים לפעילות המינהלית של הבנק, לרבות אישור תכנית העבודה והתקציב לפעילות המינהלית של הבנק, לא ייקבעו עוד בלעדית בידי הנגיד, אלא בידי מועצה, שבה רוב חבריה, לרבות יושב הראש שלה, יהיו מקרב הציבור ולא מתוך הבנק. על פי המוצע תוקם מועצה מינהלית, אשר תדון ותאשר נושאים מינהליים הקשורים לבנק. מוצע שתהיה הפרדה בין הועדה המוניטרית ותפקידיה לבין המועצה המינהלית ותפקידיה. הרכבה של המועצה המינהלית יהיה שונה מהרכב הועדה המוניטרית, והכישורים הנדרשים מהחברים במועצה המינהלית יהיו שונים מאלה של חברי הועדה המוניטרית.

על פי סעיף 22, המועצה המינהלית תפקח על ההתנהלות התקינה והיעילה של הבנק. מוצע שהנהלת הבנק תגבש את תכנית העבודה של הבנק, את התקציב לפעילותו המינהלית את מבנה השכר בבנק וכן את תנאי השכר של עובדי הבנק והשינויים שיחולו בהם, ותביא אותם לאישור של המועצה המינהלית. על המועצה המינהלית יהא גם לאשר את הדוחות הכספיים של הבנק. עוד מוצע שהמועצה תמנה מבקר פנימי לבנק, לפי הצעת ועדת הביקורת, שתמונה כאמור בסעיף 25, וכן שתמנה רואה חשבון מבקר לבנק, שיאשר את הדוחות הכספיים של הבנק והיא תהיה רשאית להחליט על סיום העסקתו.

בסעיף קטן (ב) מוצע, שהמועצה תפרסם לציבור, אחת לשנה, את תקציב הבנק, כשהוא מחולק לתחומי פעולה ולתוכניות, את עיקרי תכנית העבודה ואת החלטותיה העיקריות, בהיקף ובמתכונת שתקבע המועצה, זאת על מנת להבטיח שקיפות ובקרה ציבורית.

סעיף 23 ו-75 להצעה

על מנת שלא לפגוע למעלה מן הנדרש בעקרון עצמאות הבנק המרכזי, מחד, ולהבטיח בקרה נאותה, מאידך, מוצע לקבוע מנגנון חלופי לקביעת שינויים על ידי הבנק בשכר עובדיו ולבקרה על כך. בנוסף לאישור השינויים בשכר בידי המועצה המינהלית, שהרכבה ואופן מינוי חבריה, יוצרים בקרה ציבורית מסויימת בענין זה, מוצע גם כי תוקם ועדה מקצועית, שתחליט בנוגע לחלוקי דעות, ככל שיהיו, בין שר האוצר והבנק לגבי השינויים הנדרשים בשכר או לגבי קיומן של חריגות שכר. בראש הועדה המקצועית יעמוד אדם הכשיר לכהן כשופט של בית הדין לעבודה, שימונה בידי היועץ המשפטי לממשלה, ויכול שיהיה מי שיהיה כשופט או מי שפרש מתפקידו בשירות המדינה או בשירות הציבורי. בנוסף יכהנו בוועדה המקצועית שני נציגי ציבור, שימונו על ידי ראש הממשלה ושר האוצר, בהסכמת הנגיד, שלפחות אחד מהם הינו בעל ידע והבנה בנושא השכר בשירות הציבורי (סעיף קטן (ה)). מוצע לקבוע כי על החלטות הועדה המקצועית, יהיו שר האוצר או הנגיד רשאים להשיג בפני ראש הממשלה.

בהתאם לסעיף קטן (א)(1), מוצע לקבוע שהבנק יהיה רשאי, לפי שיקול דעתו, לקבוע שינויים בשכר, בתנאי הפרישה או בגימלאות של עובדי הבנק, בהתאם לכללים שסוכמו בין שר האוצר והנגיד. כללים כאמור יכללו שינויים ועדכונים שהבנק רשאי ליישם בעצמו, למשל, יישום הסכם הקיבוצי מיום 19 באוגוסט 2008 שנחתם בין הבנק לבין ארגון העובדים של הבנק, יישום הסכמים שיאשרו על פי המנגנון הקבוע בסעיף קטן (ב) או החלתו של הסכם מסגרת או הסכם שכר ארצי שנחתם בשירות הציבורי. כמו כן ייקבע בכללים מנגנון מוסכם מראש לעדכון שכר עובדי הבנק.

בהתאם לסעיף קטן (א)(2), הבנק יהיה רשאי להנהיג שינויים בשכר, בתנאי פרישה או בגמלאות, בהתבסס על מדיניות השכר בשירות הציבורי, על שינויים שהוסכמו והונהגו כדין לגבי כלל העובדים המועסקים בשירות הציבורי במתכונת העסקה דומה, ובהתחשב בצרכי כוח האדם הייחודיים של הבנק אשר יאפשרו לו להשיג את מטרותיו ולמלא את תפקידיו ואת ייעודו כבנק מרכזי. בהתאם לסעיף קטן (ב), על הבנק יהא לדווח לשר האוצר על שינויים כאמור, תוך שבעה ימים מעת שאושרו על ידי המועצה המינהלית. שר האוצר יהא רשאי לאשר השינויים כאמור או להשיג עליהם, תוך שלושים ימים, ועל המועצה המינהלית יהא לדון בהשגות שר האוצר כאמור תוך שלושים ימים מקבלת השגותיו המנומקות. אם קיבלה המועצה המינהלית את השגות שר האוצר, יתוקנו השינויים בהתאם להודעת שר האוצר ויחושבו כמאושרים. לא קיבלה המועצה המינהלית את השגות שר האוצר, יהא עליה להודיע לשר האוצר על כך, ועל הועדה המקצועית יהא להתכנס ולדון בענין. התכנסות ראשונה של הועדה המקצועית, במקרה זה, תהא תוך 14 ימים. על הועדה המקצועית להתכנס ולדון בשינויים המבוקשים גם במקרה שבו שר האוצר לא הודיע את עמדתו להודעת השינויים של הבנק, וזאת תוך 14 ימים מתום תקופת שלושים הימים שבהם רשאי שר האוצר להעביר עמדתו למועצה המינהלית. על הועדה המקצועית לקבל החלטה תוך 60 ימים, לאחר שנתנה לשר האוצר ולנגיד או לנציגיהם הזדמנות נאותה להשמיע את עמדותיהם בפניה. שר האוצר או הנגיד רשאים להשיג על החלטת הועדה המקצועית בפני ראש הממשלה, תוך 30 ימים מקבלת החלטת הועדה, ועל ראש הממשלה להודיע את החלטתו תוך 45 ימים. לא הוגשה השגה לראש הממשלה תיכנס לתוקף החלטת הועדה המקצועית ושינויים שנקבעו בה יחשבו כמאושרים.

הבנק יהיה רשאי, לפי שיקול דעתו, להחליט על הפקדת הכספים המיועדים ליישום השינויים בחשבון בנק ייעודי, עד לאישור השינויים (סעיף קטן (ב)(7)).

סעיף קטן (ג) קובע מנגון פיקוח ובקרה על חריגות שכר, כלומר על יישום שינויים בשכר שלא בהתאם לכללים כאמור בסעיף קטן (א)(1) או שלא בהתאם להסכמים שאושרו כאמור בסעיף קטן (ב). סבר שר האוצר כי קיימות חריגות שכר לכאורה, יעביר השגות מנומקות לענין זה למועצה המינהלית. תוך 7 ימים, יהא על הבנק להפסיק לשלם לעובדים את הכספים אליהם מתייחסת החריגה לכאורה ויעבירם לחשבון בנק ייעודי. מוצע לקבוע, כפי שקובע חוק יסודות התקציב, כי הוראות חוק הגנת השכר, תשי"ח – 1958 לא יחולו על כספים אלה עד המועד שבו הבנק רשאי להעבירם למי שזכאים לכך לפי ההסכם או ההסדר. תוך 45 יום מהודעת שר האוצר, לאחר ששמע את עמדות הצדדים וככל שלא השתכנע מעמדות אלו, יתן שר האוצר הודעת השגות מפורטת. המועצה המינהלית תדון בהשגות שר האוצר תוך שלושים ימים מקבלת השגותיו המנומקות. אם לאחר ששמעה את הצדדים להסכם הרלוונטי, קיבלה המועצה המינהלית את השגות שר האוצר, יהא עליה לדאוג לתיקון החריגות תוך 60 ימים. הודיעה המועצה המינהלית כי היא אינה מקבלת את השגות שר האוצר, כולן או חלקן, ולא השתכנע שר האוצר מנימוקי המועצה המינהלית, יהא עליו להודיע על כך בכתב למועצה המינהלית תוך 14 ימים, ועל הועדה המקצועית יהא להתכנס ולדון בענין. התכנסות ראשונה של הועדה המקצועית, במקרה זה, תהא תוך 14 ימים. לא הודיע שר האוצר למועצה המינהלית כי אין הוא מקבל את עמדתה תוך 14 ימים כאמור, יושבו הכספים שהופקדו בחשבון הייעודי לעובדים ויראו בכך החלטה סופית כי אין מדובר בחריגות שכר. על הועדה המקצועית להתכנס ולדון בחריגות לכאורה גם במקרה שבו המועצה לא הודיעה את עמדתה להשגות שר האוצר, וזאת תוך 14 ימים מתום תקופת שלושים הימים בהם רשאית המועצה המינהלית להעביר עמדתה כאמור. על הועדה המקצועית לקבל החלטה תוך 120 ימים, לאחר ששמעה את הצדדים להסכם הרלוונטי. לא התקבלה החלטה בעניין על ידי הועדה המקצועית תוך התקופה האמורה, יהיו רשאים שר האוצר או הנגיד להביא את העניין בפני ראש-הממשלה, תוך 30 ימים מתום המועד למתן החלטה על ידי הועדה המקצועית. כן רשאים שר האוצר או הנגיד להשיג על החלטת הועדה המקצועית בפני ראש הממשלה, תוך 30 ימים מקבלת החלטת הועדה, וראש הממשלה יודיע את החלטתו תוך 45 ימים. לא הוגשה השגה לראש הממשלה תהא החלטתה של הועדה המקצועית סופית. לא ניתנה החלטה על ידי ראש-הממשלה כאמור, תהפוך החלטת שר האוצר לסופית תוך 30 יום. נתקבלה החלטה סופית על קיומה של חריגה, ולא תוקנה החריגה, יהא רשאי שר האוצר להפעיל את סמכויותיו הקבועות בסעיף 29(ב) לחוק יסודות התקציב.

מוצע לקבוע כי המועדים הקבועים בסעיף יהיו ניתנים להארכה בהסכמת הצדדים הנוגעים בדבר.

בסעיף 75 לחוק המוצע, מוצע לקבוע כי הוראות סעיף 23 לא יחולו לגבי מי שפרש מעבודתו בבנק לפני 19 באוגוסט 2008, מועד כניסתו לתוקף של ההסכם הקיבוצי שנחתם בין הבנק לבין ארגון העובדים בבנק, ועל חברי הנהלה בבנק המועסקים בחוזה אישי.

סעיף 24 להצעה

מוצע שהמועצה תורכב משבעה חברים - הנגיד, המשנה לנגיד, ועוד חמישה חברים מקרב הציבור, אשר ימונו בידי הממשלה על פי המלצת ועדה ציבורית, שהרכבה ותפקידיה מפורטים בסעיפים 31 ו-32 לחוק המוצע. מוצע להחיל על החברים מקרב הציבור במועצה מינהלית את תנאי הכשירות לכהונה של יו"ר הדירקטוריון בחברה ממשלתית לפי הקבוע בסעיף 16א' לחוק החברות הממשלתיות, בשינויים המחוייבים, ותוך הדגשה כי הם יידרשו, בין היתר, להיות בעלי ניסיון בתפקידים ניהוליים בכירים ובעלי מעמד מוכר בתחומים הרלבנטיים לעבודת המועצה. כן מוצע כי החברים מקרב הציבור ימונו לתקופת כהונה של 4 שנים וכי ניתן יהיה למנותם רק לתקופת כהונה נוספת אחת.

מוצע, שהנגיד לא ישמש כיושב ראש המועצה, וזאת משום שעל פי סעיף 9, הנגיד מנהל את הבנק. על פי סעיף קטן (ד) המוצע, כיושב ראש המועצה יכהן אחד מהחברים מקרב הציבור שבמועצה, כפי שתקבע הממשלה, בהתייעצות עם הנגיד.

סעיף 25 להצעה

מוצע שהמועצה תמנה מבין חבריה ועדת ביקורת בת לפחות שלושה חברים. הואיל ומדובר בוועדה שתכליתה לעמוד על ליקויים בתוך הבנק, מוצע שהוועדה תכלול רק חברים מקרב הציבור. כן מוצע כי יושב ראש המועצה לא יהיה חבר ועדת הביקורת, בדומה לקבוע בחוק החברות, התשנ"ט-1999 (להלן – חוק החברות). תפקידיה של ועדת הביקורת, על פי סעיף קטן (ג) המוצע, מבוסס, בין היתר, על הקבוע בחוק החברות, והוא לעמוד על ליקויים בניהול הבנק ולהציע למועצה דרכים לתיקונם. לשם כך תדון ועדת הביקורת, בין השאר, בתכנית העבודה של המבקר הפנימי ותעקוב אחר ביצועה, וכן תדון בדוחות הביקורת של מבקר המדינה ושל המבקר הפנימי, בדוחות רואה החשבון המבקר, ובנושאים אחרים שהמועצה או הנגיד יביאו בפניה; הדיונים בנושאים אלה יתקיימו תוך התייעצות עם המבקר הפנימי של הבנק או רואה החשבון המבקר של הבנק, לפי הענין.

בסעיף קטן (ד) מוצע לקבוע הוראה בדבר מנין חוקי לשיבות ועדת הביקורת. מוצע שלא להסתפק ברוב של חברי הוועדה כדי לקיים מנין חוקי, אלא לקבוע שהרוב צריך לכלול גם את יושב ראש ועדת הביקורת.

מוצע לקבוע, כי החלטות ועדת הביקורת יתקבלו ברוב קולות, כאשר ליושב ראש הוועדה קול נוסף במקרה של שוויון בקולות (סעיף קטן (ה)). כן מוצע לקבוע כי אם נתפנה מקומו של חבר ועדת הביקורת, או נפל פגם במינויו או בהמשך כהונתו, לא יהיה בכך כדי לפגוע בהחלטות ועדת הביקורת (סעיף קטן (ו)).

חוק הביקורת הפנימית, התשנ"ב – 1992 חל גם על בנק ישראל. עם זאת, מכיון שמוצע להקים מועצה מינהלית לבנק, מן הראוי לשנות מספר הוראות הנוגעות למבקר הפנימי והנובעות משינוי זה. בהתאם לסעיף 5(ג) לחוק הביקורת הפנימית, הממונה על מבקר הפנים בבנק ישראל הינו הנגיד. מוצע לקבוע כי המבקר הפנימי יגיש דוח על ממצאיו, לא רק לנגיד, כמחויב על פי סעיף 6(א) לחוק הביקורת הפנימית, כי אם גם ליו"ר המועצה המינהלית וליו"ר ועדת הביקורת; זאת בדומה ובהתאמה לקבוע בסעיף 152 לחוק החברות, לפיו דוח המבקר הפנימי יוגש ליו"ר הדירקטוריון, למנכ"ל וליו"ר ועדת הביקורת.

לפי סעיף 6א לחוק הביקורת הפנימית, דיון בממצאי דוח המבקר הפנימי יתקיים בהנהלת הגוף הציבורי תוך 45 ימים מיום הגשתו והעתק מפרוטוקול הדיון יועבר לממונה על מבקר הפנים. אם לא פעלה הנהלת הגוף הציבורי כאמור, רשאי כל חבר מחבריה לפנות לממונה על מבקר הפנים בכתב ולדרוש קיום הדיון. מוצע שדיון כאמור יתקיים בוועדת הביקורת במקום בהנהלת הגוף הציבורי, ושם לא קיימה ועדת הביקורת דיון כאמור, יהיה רשאי כל חבר מחבריה לפנות ליו"ר המועצה המינהלית ולדרוש קיום הדיון.

על פי סעיף 7(א) לחוק הביקורת הפנימית, הממונה על מבקר הפנים מאשר את תוכניות העבודה של מבקר הפנים. מוצע שהמבקר הפנימי של בנק ישראל יגיש את ההצעה לתכנית עבודה לאישור ועדת הביקורת במקום לנגיד, זאת על מנת לאפשר דיון בה בפני מספר אנשים ולאפשר אישורה בידי קבוצה, שכל חברה חיצוניים לבנק, ולא יחיד; כמו כן מוצע שהנגיד, יו"ר המועצה המינהלית ויו"ר ועדת הביקורת יהיו רשאים להטיל על המבקר הפנימי משימות של ביקורת פנימית נוספות על הקבוצה בתכנית העבודה; כן מוצע, כי הממצאים יוגשו למי שהטיל את המשימות כאמור, בדומה לקבוע בסעיף 152 לחוק החברות.

מוצע לקבוע, שהמבקר הפנימי יקבל הודעות על קיום ישיבות ועדת הביקורת ויהיה רשאי להשתתף בהן, וכי הוא יהיה רשאי לבקש את כינוס הוועדה לדיון בנושא ספציפי. כן מוצע לקבוע כי רואה החשבון המבקר יקבל הודעה על קיום ישיבת ועדת הביקורת הדנה בנושא הנוגע לביקורת הדוחות הכספיים של הבנק, ויהיה רשאי להשתתף בה.

סעיף 26 להצעה

הסעיף המוצע עוסק במספר עניינים הקשורים בדרך עבודתה של המועצה המינהלית. מוצע בסעיף קטן (א) לקבוע שהסמכות לכנס את המועצה המינהלית תהיה בידי יושב הראש שלה וכי הוא יכנס לפחות שש פעמים בשנה, וכן יכנס ישיבה מיוחדת אם ביקשו זאת לפחות שניים מחבריה. המועצה המינהלית רשאית להתכנס לעיתים תכופות יותר מן המינימום הקבוע בחוק.

בסעיף קטן (ב) מוצע לקבוע הוראה בדבר מנין חוקי לישיבות הוועדה. מוצע שלא להסתפק ברוב של חברי הוועדה כדי לקיים מנין חוקי, אלא לקבוע שהרוב צריך לכלול גם את יושב הראש, וכן את הנגיד או המשנה לנגיד.

מוצע לקבוע, כי החלטות המועצה יתקבלו ברוב קולות, כאשר ליושב ראש המועצה קול נוסף במקרה של שוויון בקולות (סעיף קטן ג). כן מוצע לקבוע כי אם נתפנה מקומו של חבר, או נפל פגם במינוי או בהמשך כהונתו, לא יהיה בכך כדי לפגוע בהחלטת המועצה (סעיף קטן ד).

בסעיף קטן (ה) מוצע לקבוע שחבר מועצה רשאי לקבל מידע המצוי בבנק לצורך ביצוע תפקידיו של חבר המועצה, ושהפניה לקבלת המידע תהיה אל הנגיד או אל מי שהוא הסמיך לכך, וזאת על מנת להסדיר את קבלת המידע הנדרש מהבנק.

מוצע בסעיף קטן (ו) לאפשר קיום ישיבות באמצעות אמצעי תקשורת, ואולם לא כדרך שבשגרה אלא במקרים מיוחדים, ובלבד שכל חברי הוועדה המשתתפים יכולים לשמוע זה את זה בזמן.

סדרי עבודתה של המועצה המינהלית שלא נקבעו בחוק, ייקבעו על ידה.

סעיפים 27 עד 32 להצעה

בסעיפים 27 עד 32 מוצע לקבוע הוראות המשותפות לוועדה המוניתרית ולמועצה המינהלית.

מוצע לקבוע, בסעיף 27, כי הממשלה, לפי הצעת שר האוצר ובהתייעצות עם הנגיד, תקבע את גובה הגמול וההוצאות להם יהיו זכאים החברים מקרב הציבור בוועדה המוניתרית והחברים מקרב הציבור במועצה המינהלית, וכי סכומים אלה ייכללו בתקציב הבנק.

מוצע לקבוע בסעיף 28, כי חבר הוועדה המוניתרית או חבר המועצה המינהלית לא ישתתף בדיון ובהצבעה בעניין שבו עלול להיות לו ניגוד עניינים.

בסעיף 29 מוצע לקבוע, כי המכהן בתפקיד כמפורט בסעיפים קטנים (א)1 ו-2), מי שעסקיו או עיסוקיו עלולים ליצור ניגוד עניינים עם תפקידו כחבר מקרב הציבור בועדה המוניטרית או במועצה המינהלית (סעיף קטן (א)3), או מי שלו או לקרובו זיקה אישית, עסקית או פוליטית לשר משרי הממשלה או לקרובו (סעיף קטן (א)4), לא יוכל להיות חבר מקרב הציבור בועדה המוניטרית או במועצה המינהלית. קיומן של הוראות סעיף זה במועמד לכהונה ייקבע על ידי היועץ המשפטי לממשלה או מי שימונה על ידו לשם כך.

בסעיף 30 מוצע לקבוע עילות להפסקת כהונתו של חבר מקרב הציבור בועדה המוניטרית או במועצה המינהלית, וביניהן - עשיית מעשה שאינו הולם את מעמדו כחבר כאמור, השתתפות בדיון ובהצבעה בניגוד לקבוע בסעיף 28 וקיום תנאי הפוסלו לכהונה כאמור בסעיף 29. כן מוצע לקבוע כי הפסקת כהונה של חבר מקרב הציבור בועדה המוניטרית וכן הפסקת כהונתו של יושב ראש המועצה המינהלית תיעשה על ידי הממשלה, בהתייעצות עם הנגיד, ואילו הפסקת כהונתו של חבר מקרב הציבור במועצה המינהלית תעשה על ידי הממשלה בהתייעצות עם יושב ראש המועצה המינהלית. בנוסף נקבעה הוראה בסעיף קטן (ב) של הפסקת כהונה במקרה של היעדרות משיבות, אלא אם כן החליט יו"ר הועדה או המועצה, לפי העניין, אחרת.

על מנת להבטיח קיומו של הליך מינוי תקין של חברים מקרב הציבור בועדה המוניטרית או במועצה המינהלית, שיהיה מבוסס על שיקולים עניינים הקשורים לבנק והתאמתם של המועמדים לכהן בתפקידים אלה, מוצע בסעיפים 31 ו-32 להקים ועדה ציבורית, שתבחן את המועמדים לתפקידים כאמור, ללא השפעה של מגמות פוליטיות ומחויבויות אישיות, ותמליץ לממשלה, לאחר התייעצות עם הנגיד, על מועמדים ראויים. הממשלה תמנה את החברים מקרב הציבור בועדה המוניטרית ובמועצה המינהלית, והכל לפי תנאי סעיפים 19 ו-24. מוצע, שבראש הועדה הציבורית יעמוד אדם הכשיר לכהן כשופט של בית משפט מחוזי, שימונה בידי היועץ המשפטי לממשלה. יכול שאותו אדם יהיה מי שכהן כשופט או מי שפרש מתפקידו בשירות המדינה או בשירות הציבורי, וזאת בדומה לתנאי הכשירות של יושב ראש הועדה לבדיקת מינויים בחברה ממשלתית (סעיף 18ב(א)1) לחוק החברות הממשלתיות), בשינויים המחויבים. בנוסף יכהנו בועדה הציבורית שני אנשי משק וכלכלה או אנשי סגל אקדמאי בכיר, בעבר או בהווה, במוסדות להשכלה גבוהה, שימונו בידי הממשלה מתוך רשימה שיציע שר האוצר. מוצע שהתשלום לחברי הועדה הציבורית ייקבע בידי הממשלה, לפי הצעת שר האוצר, וישולם מאוצר המדינה.

סעיפים 33 עד 37 להצעה

החוק הקיים מפרט את הכלים העומדים לרשות הבנק, כשהפעלת חלק מהכלים טעונה אישור הממשלה (למשל, הוצאת ניירות ערך על פי סעיף 47 לחוק הקיים, קביעה באשר לנכסים נזילים על פי סעיף 49 לחוק הקיים והוראה באשר לתקרות לאשראי על פי סעיף 53 לחוק הקיים).

כחלק מעקרון העצמאות של הבנק המרכזי, יש לאפשר לו לבצע את תפקידיו ולהשיג את המטרות שנקבעו לו, תוך מתן גמישות בבחירת כלי המדיניות, ויש להקנות לו שיקול דעת מירבי בהפעלת הכלים, ללא תלות במערכת הפוליטית.

סעיפים 33 עד 37 לחוק המוצע מהווים את הפרק השמיני לחוק, ומסדירים את הפעולות שרשאי בנק ישראל לבצע לשם מילוי תפקידיו. מוצע ברישא לסעיף 33, לקבוע כהוראה כללית, שהבנק רשאי לבצע את כל הפעולות שייראו לו דרושות על מנת להשיג את מטרותיו ולמלא את תפקידיו, לרבות אותן פעולות המפורטות בהמשך הסעיף. בחוק הקיים קיימת רשימה מצומצמת יחסית של פעולות כאמור שהבנק רשאי לבצע, אולם הואיל שאין אפשרות לצפות מראש את הצורך שעשוי להתעורר בשימוש בכלים חדשים ובפעולות הנדרשות לצורך השגת מטרותיו של הבנק ולשם מילוי תפקידיו לפי החוק, מוצע לאמץ הוראה כללית כאמור. המשבר הפיננסי העולמי שפרץ ב-2007 הוכיח בצורה מוחשית את הצורך בסעיף כללי מסוג זה.

בנוסף להוראה הכללית, מוצע לפרט את הכלים הקיימים לביצוע תפקידי הבנק ומטרותיו, וביניהם הנפקת ניירות ערך, פעולות שונות בשוקי ההון, הכספים ומטבע חוץ, מתן אשראי לתאגידים בנקאיים

וקבלת פיקדונות מתאגידים בנקאיים. גם כאן מוצע שלא להגביל את הבנק בכלים ובפעולות שהוא רשאי לעשות בהם שימוש, על מנת לאפשר את הגמישות הנדרשת לניהול המדיניות המוניטרית.

על מנת להסדיר את סמכויותיו של בנק ישראל לפעול בשוקי ההון, הכספים ומטבע החוץ במטרה לקבוע את שיעור הריבית בהתאם למדיניות המוניטרית שקבע, מול סמכויותיה של הממשלה, באמצעות משרד האוצר, לפעול בשווקים אלה במטרה לנהל את החוב הממשלתי ואת הפעילות הפיסקאלית של הממשלה, מוצע לקבוע כי הנפקה והוצאה של ניירות ערך מסוג חדש של הבנק שתוקפם אינו עולה על שלושה עשר חודשים תעשה לאחר התייעצות עם שר האוצר, וכי הנפקה והוצאה של ניירות ערך מכל סוג, שתוקפם עולה על שלושה עשר חודשים תחייב את הסכמתו של שר האוצר (סעיף קטן (1)). כך מוצע גם לקבוע כי מכירה או רכישה בשוק המשני של אגרות חוב של הממשלה, שמועד פרעונן עולה על שלושה עשר חודשים מיום הקניה או המכירה, תעשה לאחר התייעצות עם שר האוצר, וכך שפעולה כאמור לא תפגע באופן מהותי ביכולת גיוס החוב המקומי לצורך מימון פעילות הממשלה (סעיף קטן (2)).

מוצע לקבוע כי הועדה המוניטרית תקבע את התנאים למתן אשראי לתאגידים בנקאיים וקבלת פיקדונות מהם, לרבות סוג והיקף הבטחונות שיידרשו התאגידים הבנקאיים להעמיד כנגד מתן האשראי ותנאים שיוטלו על פעולות התאגידים הבנקאיים ובכלל זה שער הריבית ותשלומים אחרים שהם רשאים לקבל מלקוחותיהם. מוצע לקבוע במפורש כי הועדה המוניטרית תהא רשאית לקבוע תנאים מיוחדים ושונים מהרגיל, לרבות לגבי בטחונות, בנסיבות שבהן קיים חשש ממשי, לדעת הועדה, ליציבותה של המערכת הפיננסית או לפעילותה הסדירה.

חידוש נוסף בחוק המוצע הינו הקביעה המפורשת המעניקה לבנק את הסמכות לשמש מלווה של מוצא אחרון. בסעיף קטן (4) מוצע לקבוע, כי בנסיבות חריגות, שבהן סבורה הועדה המוניטרית, כי קיים חשש ממשי ליציבותה של המערכת הפיננסית או לפעילותה הסדירה, תהא לבנק סמכות לבצע פעולות פיננסיות גם כלפי גופים פיננסיים אחרים, ולא רק כלפי תאגידים בנקאיים, וזאת לאחר התייעצות עם ראש הרשות המפקחת על פי חוק על הגופים הפיננסיים הרלוונטיים. לצורך השימוש בסמכות יש להבטיח כי הבנק יקבל את כל המידע הרלוונטי הדרוש לו לפי שיקול דעתו, הן מכל רשות מוסמכת המפקחת על גוף פיננסי כלשהו, לרבות רשות ניירות ערך והממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון במשרד האוצר, והן מהגופים הפיננסיים עצמם, ככל שלא ניתן לקבל את אותו מידע באמצעות הרשות המוסמכת. יש מקום להדגיש כי אין במתן הסמכות האמורה כדי לחייב את בנק ישראל להפעילה, וכי ההערכה לגבי ההשפעה הצפויה על יציבות המערכת הפיננסית או פעילותה הסדירה, כמו גם ההחלטה על אי נקיטת פעולה או נקיטת פעולה, סוג הפעולה והתנאים הנלווים לה (לרבות, במקרה של מתן אשראי, לענין בטחונות, תנאי החזר, שיעור הריבית והצדדים שעל הגופים הפיננסיים יהיה לנקוט) הינן בשיקול דעתו הבלעדי של הבנק.

בהתאם לקבוע בסעיפים 33(3) ו-4) המוצעים, רשאי בנק ישראל לתת אשראי לתאגידים הבנקאיים, ובנסיבות מיוחדות גם לגופים פיננסיים אחרים. ברוב המקרים הבטחונות הניתנים כנגד האשראי שמעמיד בנק ישראל הם ניירות ערך. בסעיף 34 מוצע להעניק לשעבוד ניירות ערך שניתן כנגד מתן אשראי בידי בנק ישראל והמשמש ערובה להתחייבות של מקבל האשראי כלפי הבנק, תוקף כלפי נושים אחרים של הלווה ועדיפות על פני שעבודים לטובת צדדים שלישיים, אף אם השעבוד לטובת הבנק לא נרשם או לא הופקד לפי הוראות פקודת החברות [נוסח חדש], התשמ"ג – 1983 או חוק המשכון, תשכ"ז – 1967, ובלבד שניירות הערך המשועבדים רשומים לזכות בנק ישראל אצל מתווך פיננסי, כגון חבר בורסה לניירות ערך בתל אביב בע"מ או מסלקת הבורסה לניירות ערך בתל אביב בע"מ. זאת בדומה להוראה הקיימת בסעיף 50א לחוק ניירות ערך באשר לניירות ערך הניתנים למסלקת הבורסה כבטחונות. רישום כאמור לזכות בנק ישראל מקנה לבנק ישראל שליטה על ניירות הערך, לרבות יכולת למכרם. לאור שליטת בנק ישראל בניירות הערך, ניתן לראות בניירות הערך, כניירות ערך שהופקדו בידיו. מאחר שלמשכון מופקד יש תוקף כלפי נושים אחרים בהתאם לחוק המשכון, תשכ"ז – 1967 (להלן - חוק המשכון) מוצע להקנות לו תוקף כאמור גם במקרה זה. יצוין, כי בהתאם לחוק המשכון, הבנק מוסמך לממש את השעבוד על ניירות הערך בדרך של מימוש עצמי, קרי במכירה בדרך מקובלת בשוק שבו נמכרים נכסים מאותו סוג.

על פי סעיף 19(ב) לחוק המשכון, התשכ"ז-1967, על בנק ישראל, המבקש לממש בעצמו משכון ניירות ערך, לתת לחייב ולכל אדם שזכותו עלולה להיפגע מן המימוש הודעה במועד סביר מראש על הצעדים שהוא עומד לנקוט למימוש המשכון. מוצע להסמיך את בנק ישראל בסעיף קטן (ב) לסעיף 34 האמור לממש את השעבוד שניתן לו כאמור בסעיף קטן (א) של אותו סעיף, בדרך הקבועה בחוק המשכון, לאחר שמסר לחייב ולכל אדם שזכותו עלולה להיפגע מן המימוש הודעה על כוונתו לעשות כן שני ימי עסקים מראש. ואולם אם מתקיימים תנאים המחייבים מימוש מידי של השעבוד, כמו, למשל, אם עיכוב במימוש השעבוד עלול לפגוע באופן משמעותי ביכולת לפרוע את ההתחייבות המובטחת באמצעות מימוש השעבוד, מוצע לאפשר לבנק לממש את השעבוד באופן מידי וללא מתן הודעה על כך מראש כאמור לעיל. הודעה על המימוש תינתן לחייב ולכל אדם שזכותו עלולה להיפגע מן המימוש בסמוך לאחר מכן.

סעיפים 35 ו-36 חוזרים בעיקרם על הוראות הפרק התשיעי (סעיפים 49 עד 52) בחוק הקיים, אולם עקב השינויים המוצעים בחוק בכל הקשור לביטול הודעה המייעצת ולכינונה של הודעה המוניטרית, במסגרת חיזוק העצמאות של בנק ישראל, מוצע להשמיט את הדרישה לאישור הממשלה לשם קביעת הוראות בדבר נכסים נזילים שעל התאגידים הבנקאיים להחזיק, ולקבוע כי הנגיד יהיה רשאי להורות כאמור וכן יהיה רשאי לקבוע את שיעור הריבית שעל תאגיד בנקאי שלא החזיק נכסים נזילים כאמור לשלם, וכל זאת באישור הועדה המוניטרית לעומת חובת ההתייעצות עם הועדה המייעצת שבחוק הקיים. כן מוצע כי בשונה מהקבוע בסעיף 52 לחוק הקיים, הכלל יהיה כי לא תשולם ריבית לתאגידים בנקאיים על יתרותיהם המוחזקות בבנק ישראל, וכי הנגיד, באישור הועדה המוניטרית, רשאי לקבוע אחרת.

מוצע להוסיף בסעיף 37(א) הוראה חדשה, על פיה רשאי הבנק לדרוש מרשות מוסמכת המפקחת על גופים פיננסיים מסויימים, לרבות רשות ניירות ערך והממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון במשרד האוצר, דיווחים ומידע המתייחסים לכלל הגופים הפיננסיים המפוקחים על ידי רשות הפיקוח או לסוג מהם, הנחוצים לבנק לצורך השגת מטרותיו וביצוע תפקידיו. כן מוצע לקבוע כי אם לא קיבל הבנק את המידע והדיווחים כאמור מרשות הפיקוח תוך זמן סביר, יהיה הבנק רשאי לדרוש את המידע והדיווחים כאמור ישירות מהגופים הפיננסיים. לגבי גופים פיננסיים שאינם מפוקחים על ידי רשות פיקוח כלשהי, רשאי הבנק לדרוש את המידע והדיווחים כאמור מהגופים הפיננסיים עצמם. מערך דיווח מהגופים הפיננסיים מהווה אמצעי חשוב בתכנון וביצוע המדיניות של הבנק ומהווה כלי עזר מרכזי בהשגת היעדים ובביצוע התפקידים המוטלים על הבנק על פי החוק.

במסגרת ההצעה לבטל את חוק הפיקוח על המטבע, התשל"ח-1978 (בסעיף 74(ב) להצעה), ולצורך השגת מטרות הבנק וביצוע תפקידיו וכן לשם מעקב אחר ההתפתחויות בשוק מטבע החוץ בישראל, מוצע בסעיף 37(ב) עד (ד) להסמיך את הנגיד, באישור הועדה המוניטרית, להוציא צו המחייב מסירת מידע הנוגע, בעיקר, לעסקאות בשוק מטבע החוץ בישראל; בעניינים ספציפיים מוצע להסמיך את הנגיד או את מי שהוא הסמיך לכך להורות לאדם למסור מידע נוסף הנוגע לעסקאות, המפורטות בסעיף.

סעיף 38 להצעה

סעיף 38 המוצע, מטפל בניהול יתרות מטבע החוץ של המדינה. כיום, קובעת ועדת השקעות פנימית של הבנק את העקרונות לקביעת הרמה הרצויה של יתרות מטבע החוץ. בסעיף קטן (א) מוצע שהועדה המוניטרית תקבע את השינויים בעקרונות על פיהם תיקבע הרמה הרצויה של יתרות מטבע החוץ לטווח הארוך. שינויים בעקרונות כאמור, כלומר שינויים במרכיבי המשוואה על בסיסה נקבעת הרמה הרצויה של יתרות מטבע החוץ לטווח ארוך להבדיל משינויים בסכום או בכמות היתרות, יעשו באישור שר האוצר.

בסעיף קטן (ב) מוצע, כי הועדה המוניטרית, בהתייעצות עם שר האוצר, תקבע את הקווים המנחים למדיניות ההשקעות הכללית של יתרות מטבע החוץ. חובת ההתייעצות עם שר האוצר אינה מתייחסת לניהול השוטף של היתרות.

במסגרת ניהול היתרות יהיה רשאי הבנק לבצע את כל הפעולות במטבע חוץ שהוא רואה לנכון. כפי שהוסבר לגבי סעיף 33, בשונה מהחוק הקיים, מוצע בסעיף קטן (ג) שלא להגביל את הבנק בסוגי הפעולות במטבע חוץ שהבנק רשאי לבצע ובגופים איתם הוא רשאי לבצע פעולות, על מנת לאפשר את הגמישות הנדרשת. אין במתן סמכויות אלה כדי לפגוע בעקרון המנחה את הבנקים המרכזיים בפעילותם, ולפיו על ניהול היתרות להיעשות באופן שמרני וברמת סיכון נמוכה יחסית.

כחלק מהבקרה הציבורית על פעילותו של הבנק ובמסגרת עקרון השקיפות, מוצע לקבוע כי הועדה המוניטרית תדווח לשר האוצר פעמיים בשנה, בתוך שלושה חודשים מתום כל מחצית שנה, פרטים על ניהול יתרות מטבע החוץ (סעיף קטן (ד)), וכי פעם בשנה, בתוך שלושה חודשים מתום כל שנה, תפרסם הועדה המוניטרית פרטים לגבי הסוגים העיקריים של המטבעות ושל ניירות הערך שבהם הושקעו יתרות מטבע החוץ, באופן שלא יהיה בו כדי לפגוע בניהול התקין של יתרות מטבע החוץ (סעיף קטן (ה)).

סעיפים 39 עד 45 להצעה

ההוראות המוצעות בסעיפים 39 עד 45 מהוות את הפרק העשירי, ומסדירות הוצאת שטרות ומעות בידי הבנק. הפרק דומה בעיקרו לפרק השישי (סעיפים 27 עד 35) בחוק הקיים, אם כי מוצעים מספר שינויים. סוג אחד של שינויים הוא ביטול הצורך באישור הממשלה לפעולות שונות הכרוכות בהוצאת מטבע ובאישור של הממשלה וועדת הכספים של הכנסת לפעולה של ביטול מטבע. גם בסעיפים אלה, על רקע ביטולה של המועצה המייעצת וכינונה של מועצה מינהלית בעלת סמכויות החלטה, הוחלפה חובת ההתייעצות של הנגיד במועצה המייעצת בדרישה לאישור של המועצה המינהלית. סוג אחר של שינויים הוא ביטול החובה שבסעיף 33 בחוק הקיים לתת שירותי פריטה, והחלפתם במתן סמכות לנגיד, באישור המועצה המינהלית, לקבוע בכללים את השירותים שייתן הבנק ואת תנאיהם, לרבות העמלות שייגבו בעדם (סעיף 44). כמו כן מוצע להסמיך את הנגיד, באישור המועצה המינהלית, לקבוע כללים בנושא של הפעלה סדירה של מערכת המטבע, כללים המכוונים למשק כאמור בסעיף 45(1) המוצע, וכללים המכוונים למערכת הבנקאית כאמור בסעיף 45(2) המוצע.

כיום, על פי סעיף 2 לחיקון מס' 21 לחוק בנק ישראל (ס"ח 2081 מיום 6.2.07), משהופרטה החברה הממשלתית למדליות ולמטבעות בע"מ, מבוצע שיווק המטבעות באופן בלעדי על ידי החברה הישראלית למדליות ולמטבעות בע"מ, לתקופה של שש שנים החל מתום מועד הפרטה (ה- 25.5.08). הסעיף המוצע קובע, כי מטבע ייחשב כמטבע זיכרון או כמטבע מיוחד אם הוכרז ככזה על ידי הנגיד באישור המועצה המינהלית והממשלה, וכן מסדיר את שיווק המטבעות, כמו גם ביצוע פעולות אחרות בהליך ההנפקה בהסכמת בנק ישראל, על ידי חברה שתמונה לכך על ידי שר האוצר בהסכמת הנגיד.

מוצע לבטל את הוראת סעיף 35 לחוק הקיים, המחייבת מתן דו"ח על עליית אמצעי תשלום. דו"ח זה התייתר עם המעבר, החל מראשות שנות התשעים של המאה העשרים, למשטר של יעדי אינפלציה, אשר הוביל ליציבות מחירים. הדיווחים השונים המוטלים על הבנק מפורטים בפרק ארבעה עשר לחוק המוצע.

סעיף 46 להצעה

על פי סעיף 57 לחוק הקיים, בנק ישראל הינו הבנקאי והסוכן הפיסקלי היחיד של הממשלה בישראל. מוצע לבטל את תפקידו של בנק ישראל כסוכן הפיסקלי היחיד של הממשלה בישראל, שכן תפקידו של הסוכן הפיסקלי להנפיק ניירות ערך עבור אחר, ואולם בנק ישראל, מזה מספר שנים, כבר אינו מנפיק עבור הממשלה. כמו כן, מאחר שהחשיבות להיותו של בנק ישראל בנקאי יחיד היא בפעילות במטבע ישראלי ולא דוקא בפעילות בישראל, מוצע, מחד, להגביל את תפקידו של בנק ישראל כבנקאי יחיד של הממשלה לפעילות במטבע ישראלי בלבד, ומאידך, להוריד את המגבלה הגיאוגרפית. בנוסף מוצע להבהיר כי "פעילות בנקאית" הינה כל עיסוק המותר לתאגיד בנקאי לפי חוק הבנקאות (רישוי), כלומר הן פעילות בנקאית "מסורתית", כמו ניהול פיקדונות והמרת מטבע חוץ, והן פעילות פיננסית, כמו עסקאות ריפו ועסקאות בנכסים נגזרים.

מאחר שלממשלה צרכים מסוימים, במסגרת ניהול החוב והתקציב, שלשם קבלת שירותים מסוימים מתאגידים בנקאיים או מגופים פיננסיים אחרים יהיה יעיל יותר, מוצע לאפשר לה לקבל שירותים אלה שלא באמצעות בנק ישראל, וזאת בהתאם להסכם שבין הנגיד ושר האוצר.

מוצע לקבוע ששינוי בתשלומים שתשלם הממשלה לבנק ישראל עבור שירותים שיינתנו לה וכל שינוי באופן קביעת הריבית שישלם הבנק לממשלה על פיקדונותיה בבנק או באופן קביעת הריבית שתשלם הממשלה על יתרות חובה בבנק, ייקבעו בהסכמה בין הנגיד ושר האוצר.

בסעיף 57(ד) לחוק הקיים נקבע, כי הממשלה לא תקבל הלוואות ולא תוציא ניירות ערך אלא לאחר התייעצות עם הנגיד. מוצע לעגן את הפרקטיקה שננקטה לעניין הוראה זו ולקבוע, כי הממשלה תתייעץ עם הנגיד, לפחות פעם ברבעון, בקביעת מדיניותה בעניין קבלת הלוואות והוצאת ניירות ערך.

סעיף 47 להצעה

סעיף זה חוזר על עקרון יסוד הקבוע בסעיף 45 לחוק הקיים, האוסר על בנק ישראל לתת לממשלה הלוואות למימון הוצאותיה. בסעיף קטן (א) מוצע להבהיר, בנוסף לעקרון האמור, כי גם רכישת אגרות חוב שמנפיקה הממשלה, על ידי הבנק בעת ההנפקה, תיחשב להלוואה של הבנק לממשלה.

לגבי החריגים הקבועים בחוק הקיים לעקרון האמור, מוצעים מספר שינויים. סעיף 45(ב)(1) לחוק הקיים, מאפשר לממשלה לקבל מהבנק מקדמה ארעית לצורך גישור זמני על פערים בתזרים המזומנים של הממשלה בביצוע התקציב. מוצע לקבוע את הגובה המירבי של המקדמה שרשאי הבנק להעמיד על סך של 10 מיליארד שקלים חדשים, ולא כשיעור מתוך התקציב השנתי, כפי שקבוע בחוק הקיים, וכן להגביל את משך מתן האשראי ללא יותר מ-150 ימים בשנה.

את החריג לאיסור מתן הלוואות לממשלה, הקבוע בסעיף 45(ב)(2) לחוק הקיים, המתייחס למתן הלוואה בדרך של רכישת אגרות חוב שהנפיקה הממשלה לשם מימון עודף הוצאותיה על הכנסותיה במטבע חוץ, מוצע לבטל, שכן אין לו הצדקה. בהתאם, יושמטו גם סעיפים 45(ג) ו-1(ד) לחוק הקיים.

ביחס לחריג שבסעיף 45(ב)(3) לחוק הקיים, לגבי הלוואה המיועדת למחזור את חובות העבר של הממשלה לבנק ישראל, מוצע להבהיר, שתנאי ההלוואות ומועדי הפירעון יתבססו על תנאי השוק; זאת על מנת למנוע סבסוד מלאכותי של החוב הפנימי של הממשלה, מחד, או תשלום יתר מתקציב המדינה, מאידך.

סעיף 48 להצעה

בחוק הקיים אין התייחסות כללית לכך שתאגידים בנקאיים ינהלו חשבונות בבנק ישראל. סעיף 48 לחוק הקיים דן רק בקבלת פיקדונות מתאגידים בנקאיים, ואין בחוק הקיים התייחסות מפורשת לניהול חשבונות, אם במטבע ישראלי ואם במטבע חוץ.

מוצע לקבוע, באופן כללי, שבנק ישראל רשאי לנהל חשבונות, ולא רק פיקדונות, עבור תאגידים בנקאיים. כן מוצע לקבוע כי בנק ישראל רשאי לנהל חשבונות כאמור גם עבור גופים פיננסיים שאינם תאגידים בנקאיים. החשבונות יתנהלו על פי כללים שיקבע הנגיד, לרבות בעניין גביית עמלות; החשבונות יכול שיהיו במטבע ישראלי ויכול שיהיו במטבע חוץ.

סעיפים 49 ו-74(ב) להצעה

מכוח סעיף 40 לחוק הקיים, העבירה הממשלה בשנת 1978 את סמכויותיה בעניין הפיקוח על מטבע חוץ לבנק ישראל, אשר פעל מאז בעניין זה מכוח חוק הפיקוח על המטבע, התשל"ח-1978. חוק הפיקוח על המטבע הטיל הגבלות על פעולות ועסקאות במטבע חוץ, ואולם בדצמבר 2002 הוסרו כל ההגבלות, והחל מינואר 2003 השקל הישראלי הוא מטבע בר-המרה. שינוי משטר הפיקוח על מטבע חוץ לווה בשינויי חקיקה. עיקר השינויים בוצעו בחקיקת משנה; בחוק עצמו בוצעו תיקונים קלים, שאפשרו אמנם את שינוי המשטר, אולם שמרו על המסגרת הישנה האוסרת עסקאות מסוימות, אלא אם כן ניתן להן היתר, כאשר בהיתר הפיקוח על המטבע, התשנ"ח-1998 ניתן היתר לביצוע כל העסקאות, ככפוף לחובות דיווח.

בחלוף מעל לעשר שנים מאז הכרזת ראש הממשלה דאז על ביטול הפיקוח על מטבע חוץ, ומעל לשש שנים מאז הביטול המוחלט של הפיקוח על מטבע חוץ והפיכת השקל הישראלי למטבע בר-המרה, מוצע להשלים את הליברליזציה באמצעות התאמת החקיקה למצב החדש.

בהתאם לכך, מוצע לבטל את חוק הפיקוח על המטבע, התשל"ח-1978 (סעיף 74 (ב) לחוק המוצע), ולעגן בחוק המוצע את הסמכויות הנחוצות בתחום זה – הסמכות לדרוש מידע הנוגע לעסקאות המפורטות בסעיף 37(ב)(1) עד (5) לחוק המוצע והסמכות להטיל הגבלות, בנסיבות חריגות, על עסקאות כאמור, באופן מהיר וללא צורך בחקיקה ראשית, כשהטלתן של ההגבלות ייעשה בידי הממשלה, לפי הצעת שר האוצר ובהתייעצות עם הנגיד, והן תחולנה לפרק זמן מוגבל בלבד (סעיף 49 לחוק המוצע). נוכח התחייבויותיה הבינלאומיות של מדינת ישראל שלא להטיל מגבלות על תנועות הון ועל תשלומים והעברות בקשר לעסקאות בינלאומיות, אם במסגרת הצטרפותה לקרן המטבע הבינלאומית ואם במסגרת ההסכם האירופי-ים תיכוני לכינון התאגדות בין מדינת ישראל, מצד אחד, לבין הקהילות האירופיות והמדינות החברות בהן, מהצד השני, הכוונה היא ששימוש בסמכות לאסור עסקאות המפורטות בסעיף 37(ב)(1) עד (5) ייעשה בהתאם למגבלות שבהתחייבויות אלה, כלומר בנסיבות חריגות ולתקופה מוגבלת.

לאור החשש שיכול שיתקיימו נסיבות קיצוניות ונדירות שיחייבו הטלת הגבלות באופן דחוף, באופן שהפעלת הסמכות להוצאת הצו בידי הממשלה עשוי לעכב את ביצועה ולסכן את המטרה שלשמה נועד הצו, מוצע להסמיך את שר האוצר, בהסכמת ראש הממשלה ובהתייעצות עם הנגיד, להפעיל סמכות זו, ואולם צו כאמור יפקע, אם לא אושר בידי הממשלה תוך 14 יום.

סעיף 50 להצעה

על פי סעיף 41 לחוק הקיים, על הממשלה להתייעץ עם הנגיד לפני כל החלטה הנוגעת לשער החליפין של המטבע. סעיף זה איבד ממשמעותו עם ביטול שער החליפין הרשמי של המטבע בשנת 1977. כיום שער החליפין נייד בגבולות רחבים והוא נקבע בידי כוחות השוק.

על פי סעיף קטן (א) המוצע, שער החליפין ייקבע בשוק מטבע חוץ ללא התערבות ממשלתית. הוראה זו משקפת את ביטול שער החליפין הרשמי ורצועת הניוד שהייתה קיימת. למרות האמור, רשאית הממשלה, בהתייעצות עם הנגיד, לקבוע דרך אחרת לקביעת שער החליפין.

סעיף קטן (ב) המוצע מאפשר לוועדה להחליט על התערבות הבנק במקרים מסוימים במסחר בשוק מטבע חוץ: כך למשל, חוסר תקינות זמנית בשוק מטבע חוץ, אשר יכול להתבטא, בין היתר, בתנודות קיצוניות בשער החליפין, או בעלייה לא סבירה במרווחי המסחר, בשל סיבות בעלות אופי חולף. התערבות במקרים כגון אלה נועדה לתמוך בתפקודו התקין של שוק מטבע חוץ. מכל מקום, אין להתערב במסחר החופשי במטבע חוץ, אלא אם התערבות זו היא לשם השגת מטרות הבנק ולשם מילוי תפקידיו, כמפורט בסעיפים 3 ו-4 לחוק המוצע. מקום שהתערבות במסחר בשוק מטבע חוץ היא שלא לשם ניהול המדיניות המוניטרית או שלא לצורך תמיכה ביציבות של המערכת הפיננסית, על הועדה המוניטרית, על פי המוצע, לקבל את אישורו של שר האוצר להתערבות, אלא אם הנסיבות אינן מאפשרות זאת, מפאת הדחיפות בצורך לפעולה: בנסיבות כאמור תדווח הועדה המוניטרית לשר האוצר, בסמוך לאחר ההתערבות, על הפעולות שנקטה. בנוסף מוצע לקבוע כי בהתקיים נסיבות שלדעת הנגיד מחייבות התערבות בשוק מטבע חוץ, ולא ניתן לקבל את אישור הועדה המוניטרית

טרם ההתערבות, מוצע להסמיך את הנגיד להחליט על ההתערבות; במקרה כזה, ידווח הנגיד לוועדה על הפעולות שנקט, בסמוך לאחר ההתערבות.

סעיפים 51 עד 54 להצעה

סעיפים 51 עד 53 המוצעים מסדירים את הדוחות שעל הבנק לפרסם. לדוחות אלה, הנוספים לדיווחים הנדרשים על דיוני הוועדה המוניתרית והחלטותיה המפורטים בסעיפים 18 ו-38(ה), לדיווחי המועצה המינהלית המפורטים בסעיף 22(ב) ולדו"ח הכספי השנתי כאמור בסעיף 58, חשיבות מיוחדת בשל חובת השקיפות המוטלת על הבנק. שקיפות זו חשובה כדי לאזן את עקרון העצמאות של הבנק המרכזי, והיא מהווה חלק חשוב ביותר במנגנון הבקרה הציבורי על מדיניות הבנק ועבודתו.

מוצע בסעיף 51, כי הנגיד יגיש לממשלה ולועדת הכספים של הכנסת דיווח הכולל סקירה על מצב המשק ועל המדיניות הכלכלית בשנה שחלפה.

בחוק הקיים לא קיימת דרישה לפרסם דו"ח על התפתחויות בתחום יציבות המחירים, אולם מאחר שדין וחשבון בעניין זה הוא לב ליבה של חובת השקיפות המוטלת על בנקים מרכזיים, מוצע לקבוע בסעיף 52(א) את החובה להגיש לממשלה ולועדת הכספים של הכנסת, לפחות פעמיים בשנה, דו"ח שנועד להציג את המידע, ההערכות והניתוחים בתחום מטרתו העיקרית של הבנק, קרי, שמירה על יציבות מחירים וכן המדיניות הנדרשת להשגת שמירה על המחירים בתחום שנקבע על ידי הממשלה ולתמיכה במטרות האחרות של הבנק. כן מוצע לקבוע בסעיף 52(ב) כי, במקרה של סטייה נמשכת של שיעור האינפלציה מתחום יציבות המחירים שקבעה הממשלה לפי סעיף 3(ב), יכלול הדיווח פרטים לגבי הסיבות לסטייה, המדיניות שהוועדה המוניתרית נוקטת על מנת לתקן את הסטייה, ומהו פרק הזמן הצפוי, להערכתה, לחזרת שיעור האינפלציה לתחום שנקבע.

בסעיף 52(ד) מוצע, כי סמוך לאחר הגשת הדו"ח כאמור, יציגו הנגיד בפני ועדת הכספים של הכנסת.

כמו כן, במסגרת עקרון השקיפות, מוצע לקבוע את החובה להגיש לממשלה ולועדת הכספים של הכנסת, דיווח שנתי על העקרונות על פיהם נקבעת הרמה הרצויה של יתרות מטבע החוץ לטווח הארוך ועל הקווים המנחים למדיניות ההשקעות של יתרות מטבע החוץ.

בנוסף, בדומה לקבוע בסעיף 61 בחוק הקיים, יגיש הבנק לממשלה ולועדת הכספים של הכנסת, לפי דרישתן, דיווחים בכל עניין הנוגע לפעולות הבנק במסגרת ביצוע תפקידיו לפי החוק המוצע (סעיף 54)

סעיף 55 להצעה

הסעיף המוצע נועד לסייע לבנק לאכוף הוראות מסוימות, שהפרתן אינה מצדיקה נקיטת הליכים פליליים, באמצעות עיצום כספי, שהינו אמצעי אכיפה יעיל ומהיר, שיש בו כדי לשמש הרתעה ולהביא להקטנת שכחותן של ההפרות שגוררות את השימוש בו. מוצע לקבוע, שהפרת תנאי למתן אשראי או קבלת פיקדונות לפי סעיפים 33(3) או (4) המוצעים, הפרת ההוראה המחייבת תאגיד בנקאי בדיווח על התחייבויותיו ונכסיו בהתאם לסעיף 35(ד) המוצע, הפרת ההוראה להפסיק או להגביל מתן אשראי, השקעה או חלוקת רווחים לפי סעיף 36(ב) המוצע, וכן אי מסירת מידע על ידי גוף פיננסי, על אף שנדרש לעשות כן לפי סעיף 37 – כל אלה לא יהוו עבירה פלילית, ועל הפרתן יהיה הנגיד רשאי להטיל עיצום כספי בסכום קבוע. על מנת לעודד הפסקה מהירה של ההפרה ולהבטיח אכיפה יעילה ומהירה, מוצע כי לכל יום שבו נמשכת ההפרה, יוטל עיצום כספי נוסף בשיעור החלק החמישים מסכום העיצום הכספי שהוטל בגין ההפרה המקורית. כן מוצע לקבוע שבשל הפרה חוזרת המבוצעת בתוך שנתיים מההפרה הקודמת של ההוראה שבגינה הוטל עיצום כספי, יתווסף לעיצום הכספי סכום השווה למחצית סכום העיצום הכספי שהוטל בגין ההפרה הקודמת.

כהשלמה לאחריות הישירה של תאגיד ושל מי שפעל מטעמו, מוצע לקבוע חובה על דירקטור, מנהל פעיל בתאגיד, שותף, למעט שותף מוגבל, ועל כל בעל תפקיד אחר האחראי מטעם התאגיד על התחום שבו בוצעה ההפרה, לפקח ולעשות כל שניתן כדי למנוע הפרות על ידי התאגיד או עובד מעובדיו, כאשר הפרה על ידי התאגיד או עובד מעובדיו מהווה חזקה כי נושאי המשרה בתאגיד הפרו את חובת הפיקוח שלהם. כן מוצע לקבוע כי במקרה של הפרת חובת הפיקוח כאמור, יהיה רשאי הנגיד להטיל על נושא המשרה עיצום כספי בסכום השווה למחצית סכום העיצום הכספי שניתן להטיל על התאגיד עצמו בגין ההפרה.

כמו כן מוצעות הוראות נוספות לענין זה, כמקובל בחוקים אחרים המסדירים את האפשרות להטלת עיצום כספי.

סעיף 56 להצעה

בדומה לסעיף 73(א) בחוק הקיים, מוצע לקבוע כעבירה שעונשה מאסר שנתיים, הוצאה או הפצה של שטרי כסף, מעות, או כל דבר שהנגיד קבע שהוא עשוי להיות תחליף מטבע, לפי סעיף 42 לחוק המוצע; ובדומה לסעיף 73(ב) בחוק הקיים, מוצע לקבוע כעבירה, שעונשה מאסר שנה, אי החזקת נכסים נזילים בידי תאגיד בנקאי בשיעור או בהרכב שקבע הנגיד, בהתאם לסעיף 35 לחוק המוצע.

בנוסף, מוצע לקבוע כעבירה שעונשה מאסר שנה, ביצוע עסקה שנקבע בצו לפי סעיף 49 המוצע שהיא אסורה; כיום, עסקה כאמור שבוצעה ללא היתר מאת המפקח על מטבע חוץ מהווה עבירה לפי סעיף 17 לחוק הפיקוח על המטבע, התשל"ח-1978; במסגרת ההצעה לבטל חוק זה (סעיף 74(ב) להצעה), מוצע להסדיר את הנושא במסגרת חוק בנק ישראל החדש, בסעיף 49 לחוק המוצע.

עוד מוצע לקבוע כעבירה שעונשה מאסר שנה, הפרת חובת הסודיות, בניגוד להוראות סעיף 62(א) לחוק המוצע. כיום, מעוגנת חובת הסודיות בסעיף 65 לחוק הקיים, אולם בחוק הקיים אין סנקציה מיוחדת על הפרתה.

מאחר שהוראות שהנגיד רשאי לתת לפי החוק טעונות ברובן, מלכתחילה, אישור הועדה המוניטרית או המועצה המינהלית, ועל מנת להבטיח את עצמאותו של הנגיד בקבלת החלטות ולא לאפשר הפעלת לחצים שלא ממין הענין עליו, מוצע לקבוע, בסעיף 2(ב) לחוק העונשין לא יחול על עבירות ועל עונשים הנקבעים על ידי הנגיד או עובדי הבנק.

סעיף 57 להצעה

כהשלמה לאחריות הישירה של תאגיד ושל מי שפעל מטעמו, מוצע להחליף את סעיף 74 בחוק הקיים, ולקבוע חובה על דירקטור, מנהל פעיל בתאגיד, שותף, למעט שותף מוגבל, ועל כל בעל תפקיד אחר האחראי מטעם התאגיד על התחום שבו בוצעה העבירה, לפקח ולעשות כל שניתן כדי למנוע ביצוע עבירות על ידי התאגיד או עובד מעובדיו, כאשר ביצוע על ידי התאגיד או עובד מעובדיו מהווה חזקה כי נושאי המשרה בתאגיד הפרו את חובת הפיקוח שלהם. יחד עם זאת, יכול נושא משרה המואשם בהפרת חובת פיקוח להוכיח כי עשה כל שיכולתו למנוע ביצוע עבירות. הפרת חובת הפיקוח הינה עבירה שדינה מחצית הקנס הקבוע לעבירה שבוצעה על ידי התאגיד.

סעיף 58 להצעה

סעיף זה מחליף את סעיפים 59 עד 62 בחוק הקיים. החובה הקבועה בסעיף 58 לחוק הקיים, לפרסם דין וחשבון שבועי באשר לסך כל המטבע במחזור, ודין וחשבון חודשי לגבי נכסים וההתחייבויות של הבנק, בוטלה. דיווח כזה אינו רלוונטי במסגרת המדיניות המוניטרית בעידן המודרני, וממילא מידע זה כלול בדוחות האחרים שעל הבנק לפרסם.

מוצע להבהיר בסעיף 58(א), שהדין וחשבון הכספי ייערך על פי כללים חשבונאיים מקובלים בבנקים מרכזיים מובילים.

הוראת סעיף 60 בחוק הקיים שלפיה "שנת העסקים של הבנק תהיה תקופת השנה המסתיימת ב-31 בדצמבר" הושמטה בשל היותה מיותרת.

סעיף 59 להצעה

סעיף זה דומה בעיקרו לסעיף 62 לחוק הקיים, והוא נועד להתאים את הוראות חוק מבקר המדינה לבנק ישראל.

סעיף 60 להצעה

החוק, כנוסחו היום, איננו מסמיך את בנק ישראל לגבות תשלומים על שירותים שונים הניתנים על ידו. על מנת להימנע מאי בהירויות בעניין, מוצע לקבוע הוראה כללית, המאפשרת גביית אגרות, באישור המועצה המינהלית ובהסכמת שר האוצר.

סעיף 61 להצעה

סעיף זה דומה בעיקרו לסעיף 63 לחוק הקיים, המשווה את הבנק למדינה לעניין תשלום מיסים, ארנונות, אגרות ותשלומי חובה אחרים.

סעיף 62 להצעה

סעיף 62(א) המוצע זהה לסעיף 65 לחוק הקיים, ואוסר על אדם לגלות ידיעה שנמסרה לו או מסמך שהוגש לו לפי חוק זה, אלא לצרכי תביעה פלילית לפי החלטות הנגיד.

בסעיף קטן (ב), מוצע להסמיך את הנגיד לגלות ידיעה או להראות מסמך כאמור לרשות ניירות ערך ולממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון במשרד האוצר, אם השתכנע כי הידיעה או המסמך דרושים להם לצורך מילוי תפקידם. סעיף זה משלים את המוצע בסעיף 69 ויוצר הדדיות בהעברת מידע בין הגופים השונים.

סעיף 63 להצעה

סעיף 66 לחוק הקיים קובע הגבלות על מי שפרש משירותו בבנק. נוכח מעמדם ואופי תפקידם של חבר ועדה מוניטרית וחבר מועצה מינהלית, מוצע להרחיב את ההגבלות לענין ייצוג אדם בידי מי שפרש בפני עובד שהיה כפוף לו ערב פרישתו או בקשה מעובד כאמור להעניק למי שפרש זכות, כשההענקה מסורה לשיקול דעתו של אותו עובד, גם על חברי הועדה המוניטרית ועל חברי המועצה המינהלית; כמו כן, מוצע לבטל את ההגבלות הקבועות בסעיף קטן (2) לחוק הקיים, שכן מאז שנחקק, לא נעשה בו שימוש; יתר על כן, הוראה כזו לא קיימת בשום חקיקה של גוף מפקח אחר, וממילא לאור חובות הסודיות החלות על עובדי בנק ישראל, אם מכוח חוק בנק ישראל ואם מכוח פקודת הבנקאות, ההוראה מיותרת.

סעיף 64 להצעה

בהתאם לסעיף 71 לחוק הקיים, ייצג הבנק את המדינה בכל עניין הנוגע לחברות המדינה בקרן המטבע הבינלאומית ובבנק הבינלאומי לשיקום ופיתוח. לאור הניסיון שנצבר בבנק בכל הקשור לייצוג המדינה בארגונים בינלאומיים, מוצע לקבוע כי הבנק ייצג את המדינה, בנוסף לעניינים הנוגעים לחברות בקרן המטבע הבינלאומית, גם בבנק להסדרי סליקה בינלאומיים ובבנק הבינלאומי לשיקום ופיתוח; בכל הקשור למוסדות כספיים בינלאומיים אחרים – ייצג הבנק את המדינה לפי החלטת הממשלה. מוצע לאפשר לבנק לבצע כל פעולה הנדרשת לצורך הייצוג, כמו השקעה במניותיו של המוסד הכספי הבינלאומי.

סעיף 65 להצעה

סעיף 65 המוצע זהה לסעיף 72 לחוק הקיים.

סעיף 66 להצעה

סעיף 66 המוצע זהה לסעיף 67 לחוק הקיים.

סעיף 67 להצעה

סעיף 67 המוצע זהה לסעיף 80 לחוק הקיים.

סעיפים 68 ו-72 להצעה

סעיף 8(ב1) לפקודת הבנקאות, 1941, וסעיף 16(ג) לחוק מערכות תשלומים, התשס"ח-2008 מחילים את הוראות סעיף 44 לחוק הקיים, בדבר מימוש שעבוד של ניירות ערך להבטחת אשראי, על מימוש של שעבוד כאמור, שנעשה כערוכה למתן אשראי לפי פקודת הבנקאות ולפי חוק מערכות תשלומים, לפי הענין. סעיף 34 לחוק המוצע מחליף את סעיף 44 לחוק הקיים ומרחיבו, ודן לא רק במימוש השעבוד כי אם גם במעמד השעבוד עצמו. מוצע, לפיכך, לתקן בהתאם את הסעיפים האמורים בפקודת הבנקאות ובחוק מערכות תשלומים.

כמו כן, מוצע לתקן את סעיף 78 לפקודת הבנקאות, ולהמיר את הצורך באישור הממשלה לשם נקיטת סנקציות, במקרים הקבועים בסעיף, באישור הועדה המוניטרית.

עוד מוצע, לתקן את סעיף 15א2 לפקודת הבנקאות. סעיף זה מאפשר למפקח, על אף חובת הסודיות שבסעיף 15א לפקודה, למסור מידע לרשות ניירות ערך ולממונה על שוק ההון, הביטוח והחסכון במשרד האוצר. על מנת לאפשר העברת מידע ומסמכים שהגיעו לידי המפקח גם לידי עובדים אחרים בבנק ישראל, מוצע לקבוע במפורש שהמפקח רשאי להעביר מידע ומסמכים לעובד בנק ישראל לשם מילוי תפקידו, בדומה לאפשרות של העברת חומר כאמור לגופים האחרים.

סעיף 69 להצעה

במסגרת החוק להגברת התחרות ולצמצום הריכוזיות וניגודי הענינים בשוק ההון בישראל (תיקוני חקיקה), התשס"ה-2005, תוקן גם חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981, והוסף סעיף 50ב(א), המאפשר מסירת מידע מן הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון במשרד האוצר למפקח על הבנקים ולרשות ניירות ערך. מאחר שלצורך ביצוע מטרות בנק ישראל ותפקידיו נדרש, לעיתים, המידע המתקבל על ידי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון, אשר ללא הסמכה בחוק אין להעבירו, מוצע לתקן את הסעיף ולאפשר מסירת מידע גם לבנק ישראל.

סעיף 70 להצעה

סעיף 21 לחוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985 כולל את בנק ישראל בהגדרת "גוף מתוקצב" ומחילה עליו את הוראות סעיפים 29, א29 ו-29ב לחוק יסודות התקציב, הדנים בשינויים בשכר, בבדיקת הסכם חורג ובתוצאות בטלות הסכם חורג. הואיל ובסעיף 23 לחוק המוצע נקבעו הוראות מיוחדות לבנק ישראל בכל הקשור להנהגת שינויים בשכר עובדי הבנק ובבקרה על כך, הבאים במקום סעיפים 29, א29 ו-29ב בחוק יסודות התקציב, מוצע להחריג את בנק ישראל מהגדרת "גוף מתוקצב" לענין סעיפים אלה. יצויין, כי הוראות סעיף 29ב(ב) לחוק יסודות התקציב הוחלו על הסכם החורג מההוראות שנקבעו לפי סעיף 23 לחוק זה.

יחד עם זאת מוצע להוסיף את בנק ישראל בהגדרת "גוף מתוקצב" בסעיף 32 לחוק יסודות התקציב, על מנת להמשיך ולהחיל על בנק ישראל את הוראות חוק יסודות התקציב לגבי חובות הדיווח ולהבהיר שאי קיום הוראות סעיף 23 לחוק המוצע על ידי הבנק יהוו עבירת משמעת בהתאם לחוק יסודות התקציב.

כן מוצע להבהיר, בסעיף 33(א) לחוק יסודות התקציב, כי מסירת מידע על ידי הבנק למנהל הכללי של משרד האוצר בהתאם לקבוע בסעיף זה, תהיה בהסכמת ראש הממשלה, שכן אין לבנק שר אחראי שיש בדיו לתת הסכמה למסירת מידע כאמור כמו בגופים מתוקצבים אחרים.

סעיף 71 להצעה

סעיף 12 לחוק הביקורת הפנימית, התשנ"ב-1992 דן בהפסקת כהונתו של מבקר פנימי ומפרט בסעיף קטן (א) שבו את נושאי המשרה בגופים השונים, שהפסקת כהונתו של מבקר פנימי או השעייתו טעונה את אישורם. בהתאם לפסקה (2) לסעיף קטן זה, בבנק ישראל די בהחלטת הנגיד לשם הפסקת כהונתו של מבקר פנימי או השעייתו, שלא בהסכמתו, לפני תום התקופה שלה נתמנה; פסקה (3) מתייחסת ל"גוף ציבורי אחר"; מוצע לא להסתפק בהחלטת הנגיד להפסקת כהונתו של מבקר הפנים בנסיבות אלו, ולבטל את פסקה (2), ובכך תחול על בנק ישראל הוראת פסקה (3), אשר לפיה הפסקת כהונתו או השעייתו של מבקר פנימי שלא בהסכמתו לפני תום התקופה אשר לה נתמנה טעונות החלטה של המועצה המינהלית, לאחר שניתנה הודעה כדין לכל חברי המועצה שדבר הפסקת הכהונה או ההשעייה יידון באותה ישיבה, ובאישור המועצה ברוב של שני שלישים מחבריה, לאחר שניתנה למבקר הפנימי אפשרות לשאת לפני המועצה את דברו בענין.

סעיף 73 להצעה

חוק מילווה קצר מועד, התשמ"ד-1984 מפנה למשמעות המונח "אמצעי תשלום" בסעיף 35 לחוק בנק ישראל הקיים, ולתפקידי בנק ישראל כפי שהם מנויים בסעיף 3 לחוק הקיים. לאור חקיקת חוק בנק ישראל החדש, שאינו כולל מונח כאמור, מוצע להפנות למטרות בנק ישראל ותפקידיו כאמור בסעיפים 3 ו-4 לחוק המוצע.

סעיף 74 להצעה

עם חקיקת חוק בנק ישראל החדש מוצע לבטל את החוק הקיים; כן מוצע לבטל את חוק הפיקוח על המטבע, התשל"ח-1978, כמפורט בדברי ההסבר לסעיף 48 להצעה.

סעיף 76 להצעה

סעיף קטן (א) - החוק המוצע קובע כי ימונה רק משנה אחד לנגיד. כיום, על פי החוק הקיים, ניתן למנות שני משנים לנגיד, ואמנם בתקופות מסוימות מונו שני משנים. אם ערב תחילתו של חוק זה כיהנו שני משנים, מוצע להשאיר מצב זה על כנו, עד לתום התקופה לה מונו.

סעיף קטן (ב) - על פי החוק המוצע, תוקמנה ועדה מוניטרית ומועצה מינהלית, שבין חבריהן ימונו אנשים מקרב הציבור לתקופה של חמש שנים. על מנת שלא ליצור מצב בו בעת ובעונה אחת יתחלפו כל החברים מקרב הציבור בוועדה המוניטרית וכל החברים מקרב הציבור במועצה המינהלית, מוצע לקבוע, כי בפעם הראשונה שימונו חברים מקרב הציבור, הם ימונו לתקופות שונות.

סעיף קטן (ג) - על מנת למנוע מצב שבו החוק החדש ייכנס לתוקף, ואולם לא ניתן יהיה להפעיל אותו סמכויות הנתונות בחוק לוועדה המוניטרית או למועצה המינהלית בשל כך שאחת מהן או שתיהן טרם הוקמו, מוצע להקנות במקרה כזה את הסמכויות האמורות לנגיד, עד להקמת הגופים הללו.

סעיף קטן (ד) - החוק המוצע קובע, כי הממשלה תקבע את תנאי השכר, השירות והגמלאות של הנגיד וכי תנאי השכר, השירות והגמלאות של המשנה לנגיד יהיו בשיעור של 90% מאלה של הנגיד. מוצע להחיל סעיף זה רק על הנגידים שימונו לאחר תחילתו של החוק.